

Hallituksen esitys eduskunnalle keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Uruguayn itäisen tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Suomen tasavallan ja Uruguayn itäisen tasavallan välillä helmikuussa 2017 tehdyn sopimuksen sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta. Sopimuksella pyritään parantamaan Suomen ja Uruguayn tulliviranomaisten välistä yhteistyötä tullirikollisuuden torjunnassa ja tutkinnassa.

Sopimus vastaa pitkälti muita viime vuosina Suomen ja kolmansien maiden välillä tehtyjä kansainvälisiä tulliyhteistyösopimuksia, joiden päätarkoituksena on antaa toiselle osapuolelle tietoja tullirikollisuuden torjumiseksi ja tutkimiseksi. Sopimus pohjautuu Maailman tullijärjestön laatimalle mallisopimukselle. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluu osapuolten tulliviranomaisten keskinäinen avunanto tullilainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi ja niiden vastaisten tekojen estämiseksi ja tutkimiseksi sekä tällaisia tekoja koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi. Sopimuksella ei puututa kansallisten viranomaisten toimivaltuuksiin. Käytännössä kyse on pääasiallisesti pyynnöstä hankittujen tai muutoin tulliviranomaisten hallussa olevien tietojen luovuttamisesta pyynnön esittäneen osapuolen tulliviranomaiselle.

Sopimus tulee voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet toisilleen diplomaattitse suorittaneensa sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	4
4 ASIAN VALMISTELU.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 SOPIMUKSEN JA SIIHEN LIITTYVÄN LIITTEEN SISÄLTÖ JA SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	6
1.1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön.....	6
1.2 Liitteen sisältö.....	16
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	17
3 VOIMAANTULO.....	18
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	18
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	18
4.2 Käsitteilyjärjestys.....	20
LAKIEHDOTUS.....	21
Laki keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Uruguayn itäisen tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta.....	21
SOPIMUSTEKSTI.....	22
LIITE.....	38

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 3 artiklan 1 kohdan nojalla unionilla on yksinomainen toimivalta muun muassa tulliliiton ja yhteisen kauppapolitiikan alalla. Näitä aloja koskevat toimet on suoritettava unionin tasolla, jotta toimet ovat mahdollisimman yhdenmukaisia koko unionin tullialueella. Näin ollen keskinäiseen hallinnolliseen avunantoon (mutual administrative assistance, MAA) tulliasioissa liittyvät lainsäädäntö- ja sopimusasiat kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Jäsenvaltioilla on kuitenkin edelleen pääasiallinen vastuu ja toimivalta SEUT V osaston vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alalla ja erityisesti sen 87 artiklan poliisiyhteistyötä koskevalla sektorilla, johon tullien välinen rikostorjuntayhteistyökin kuuluu. Tälle sektorille kuuluvat myös keskinäistä oikeudellista apua (mutual legal assistance, MLA) koskevat sopimukset ja lainsäädäntö.

Tullin poliisiyhteistyön alalle tehdyissä kahdenvälisissä tulliyhteistyösopimuksissa on usein hyvin vaikeaa täysin erottaa toisistaan unionin toimivaltaan kuuluvaa hallinnollista yhteistyötä ja oikeusapuun rikosasioissa liittyvää yhteistyötä ja näihin liittyvää tiedonvaihtoa. Yksittäisen tullirikostapauksen käsittelyssä nämä eri yhteistyömuodot ja -menetelmät nivoutuvat yhteen asian edessä tiedusteluvaiheen hallinnollisesta tiedonvaihdosta rikostutkintavaiheen oikeusapuun ja tiedonvaihtoon. Suomen tekemien kahdenvälisten tulliyhteistyösopimusten painopiste ja tarkoitus on kuitenkin rikostorjunnallisen yhteistyön puolella eikä näitä sopimuksia ole neuvoteltu hallinnollisen tiedonvaihdon tehostamiseksi. Sopimukset perustuvat Maailman tullijärjestön (WCO) laatimille mallisopimuksille, joita useat maailman valtiot käyttävät omien kahdenvälisten tulliyhteistyösopimustensa pohjana.

Suomi on tehnyt kolmansien maiden kanssa kahdenvälisiä tulliyhteistyösopimuksia tähän mennessä 23 valtion kanssa. Suomen ja Uruguayn välillä ei nykyisin ole voimassa olevaa kahdenvälistä keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa tehtyä sopimusta. Uruguaylla on tiiviit suhteet myös Euroopan unioniin ja se on vuonna 1995 tehnyt kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan puitesopimuksen unionin kanssa. Lisäksi Uruguay kuuluu MERCOSUR-jäsenenä myös unionin ja MERCOSURin välille 1995 tehtyyn yhteistyöpuitesopimukseen ja ottaa osaa myös unionin ja MERCOSURin välillä käytäviin assosiaatiosopimusneuvotteluihin. Näissä sopimuksissa on myös tullialaa koskevia määräyksiä, mutta ei tullirikostorjuntaan liittyen. Suomi ja Uruguay ovat molemmat sekä YK:n yleissopimuksen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan (SopS 44/1994) ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen (SopS 18 ja 20/2004) osapuolia. Tällä sopimuksella ei ole tarkoitus rajoittaa näiden edellä mainittujen sopimusten säännösten soveltamista.

Uruguayn tulli ehdotti keväällä 2015 Suomelle kahdenvälisen tulliyhteistyösopimuksen tekemistä maiden välisen tulliyhteistyön ja siihen liittyvän tiedonvaihdon helpottamiseksi. Valtiovarainministeriön kanssa käytyjen keskusteluiden jälkeen Tulli vastasi myöntävästi neuvotteluiden käynnistämistä koskevaan ehdotukseen, mutta totesi Suomen tullilla olevan toimivaltaa ainoastaan tullirikostorjuntaan ja siihen liittyvään tiedonvaihtoon rajautuvaan sopimukseen. Uruguay hyväksyi tämän rajauksen. Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2017.

Suomen ja Uruguayn välillä tehty kahdenvälinen sopimus painottuu selkeästi osapuolten tullirikosten torjuntaan liittyvään yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon, joka kuuluu SEUT V osaston vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueelle. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue kuuluu niihin SEUT 4 artiklan 2 kohdassa lueteltuihin pääaloihin, joihin sovelletaan unionin ja

jäsenvaltioiden kesken jaettua toimivaltaa. Jaetun toimivallan käyttöä useimmilla aloilla koskee periaate, jonka mukaan jäsenvaltio voi käyttää toimivaltaansa vain siltä osin kuin unioni ei käytä omaa toimivaltaansa tai on päättänyt lakata käyttämästä sitä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimuksen määräykset tähtäävät Suomen ja Uruguayin tulliviranomaisten väliseen yhteistyöhön tullirikollisuuden torjumiseksi ja tutkimiseksi. Sopimuksen osapuolet antavat tulliviranomaisten välityksellä sopimuksen määräysten mukaisesti toisilleen apua tullilakien asianmukaisen noudattamisen varmistamiseksi sekä tullilakien vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja niitä koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi. Sopimuksella ei kuitenkaan puututa kansallisten viranomaisten toimivaltuuksiin. Esimerkiksi syytetoimiin ryhtyminen on Suomessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti syyttäjälaitoksen harkintavallassa. Osapuolet antavat toisilleen apua myös tapauksissa, jotka koskevat tullilakien soveltamiseen liittyvien asiakirjojen tiedoksi antamista. Sopimus ei koske tullien, verojen ja muiden maksujen perintää.

Sopimuksen mukaan apua annetaan sen osapuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, johon pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen kuuluu sekä pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen toimivallan ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa. Asiakirjojen tiedoksi antaminen voidaan kuitenkin toimittaa myös noudattaen pyynnössä esitettyä erityistä muotoa tai menettelyä edellyttäen, ettei tätä voida pitää pyynnön vastaanottaneen osapuolen lakien vastaisena. Avunanto tapahtuu toimittamalla toisen osapuolen tulliviranomaiselle pyynnöstä tai oma-aloitteisesti tietoja. Sopimuksen mukaan osapuolten tulliviranomaiset suorittavat pyynnöstä myös konkreettista valvontaa ja tutkintaa.

Sopimus sisältää määräykset sopimuksen nojalla saatujen tietojen ja asiakirjojen käytöstä sekä henkilötietojen suojaamisesta ja käytöstä. Koska Uruguay ei ole yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn yleissopimuksen (SopS 36/1992) eli niin sanotun Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen sopimuspuoli, sopimukseen on otettu erillinen liite, joka koskee henkilötietojen suojan perusperiaatteita. Liite on erottamaton osa sopimusta ja sen määräykset perustuvat Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen 5—11 artiklaan. Vaihdettaessa henkilötietoja sopimuksen nojalla osapuolet varmistavat tietosuojan tason, joka vastaa vähintään liitteen periaatteiden soveltamisesta syntyvää tasoa.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi sopimuksen. Esitys sisältää lakiehdotuksen, jonka 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lain 2 § sisältää sopimuksen mukaisesti toimitettujen tietojen salassapitoa koskevat säännökset. Lain 3 §:ssä on säännös, joka koskee lain voimaantuloa. Säännöksen mukaisesti lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Sopimus ja laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti.

3 Esityksen vaikutukset

Sopimuksen mukaan tulliviranomaiset eivät vaadi toisiltaan korvausta niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat sopimuksen täytäntöönpanosta lukuun ottamatta asiantuntijoille ja todistajille maksettavia kuluja ja korvauksia sekä muiden kuin valtion palveluksessa olevien kääntäjien ja tulkkien kuluja, joista vastaa pyynnön esittänyt tulliviranomainen.

Jos pyynnön täyttämistä aiheutuu huomattavia ja erityisiä kuluja, osapuolet neuvottelevat keskenään määrittääkseen pyynnön täyttämisen ehdot ja edellytykset sekä kustannusten jakotavan. Avunantoa koskevien pyyntöjen täyttämistä ja muusta sopimuksen täytäntöönpanosta

HE 91/2017 vp

ei ole odotettavissa kuin vähäisiä kustannuksia, jotka ovat katettavissa Tullin toimintamenoista.

Esityksellä ei ole organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

Sopimus tulee helpottamaan maiden välistä yhteistyötä ja tietojen vaihtoa maiden välisessä tullirikostorjunnassa.

4 Asian valmistelu

Neuvottelut Suomen ja Uruguayn välisestä tulliyhteistyösopimuksesta käytiin kirjeitse vuoden 2015—2016 aikana ja sopimuksen tekstistä päästiin osapuolten välillä yhteisymmärrykseen syksyllä 2016. Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2017.

Valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen velvoitteen käsittelee se ministeriö, jonka toimialaan sopimus tai velvoite sisällöltään kuuluu. Esitys on laadittu valtiovarainministeriössä.

Esityksestä pyydettiin lausunto oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, tietosuojavaltuutetun toimistolta ja Tullilta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen ja siihen liittyvän liitteen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1.1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Määritelmät. Artiklassa määritellään seuraavat sopimuksessa käytetyt keskeiset käsitteet: tullilait, tulliviranomainen, tullilakien vastainen teko, tullit ja verot, henkilö, henkilötiedot, huumausaineet, psykotrooppiset aineet, huumausaineiden lähtöaineet, valvottu läpilas-ku, pyynnön esittänyt tulliviranomainen ja pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen.

2 artikla. Sopimuksen soveltamisala. Artiklassa määrätään sopimuksen soveltamisala. Sen 1 kohdan mukaan osapuolet antavat tulliviranomaistensa välityksellä ja sopimuksen määräysten mukaisesti toisilleen apua tullilakien asianmukaisen noudattamisen varmistamiseksi, tullilakien vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja mainittuja tekoja koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi sekä niissä tapauksissa, jotka koskevat tullilakien soveltamiseen liittyvien asiakirjojen tiedoksi antamista.

Kansainvälistä rikosoikeusapua koskevat yleiset säännökset sisältyvät kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun lakiin (4/1994, *rikosoikeusapulaki*) ja sen nojalla annettuun kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun asetukseen (13/1994, *rikosoikeusapuasetus*). Rikosoikeusapulain 30 §:n 2 momentissa on yleinen säännös kansainvälisten sopimusten ja lain välisestä suhteesta. Sen mukaan lain säännösten estämättä kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa annetaan myös siten kuin oikeusavun antamisesta on erikseen sovittu tai säädetty.

Sopimuksessa on kyse kansainvälisestä rikosoikeusavusta siltä osin kuin se koskee tullirikosasian esitutkintaa ja syyttämistä. Kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa koskevat säännökset eivät tule sovellettavaksi artiklojen tarkoittamaan yhteistyöhön silloin, kun kyseessä on tullirikoksen estämiseen ja paljastamiseen liittyvä tai muu sopimuksessa tarkoitettu yhteistyö.

Artiklan 2 kohdan mukaan sopimuksen puitteissa apua annetaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Sopimus rakentuu siten periaatteelle, että apua annetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Apua annetaan pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen toimivallan ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa. Tarvittaessa pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen voi siirtää avunannon muun toimivaltaisen viranomaisen hoidettavaksi.

Artiklan 3 kohdan mukaan sopimus ei koske tullien, verojen ja muiden maksujen perintää.

Lisäksi artiklan 4 kohdan mukaisesti sopimus ei rajoita rikosasioissa annettavaa oikeusapua koskevien kansainvälisten sopimusten tai tulli yhteistyötä koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamista, joita osapuolet ovat tehneet.

3 artikla. Avunannon soveltamisala. Artiklassa määrätään avunannon soveltamisala. Sen 1 kohdan mukaan osapuolten tulliviranomaiset toimittavat säännöstensä ja määräystensä mukaisesti toisilleen pyynnöstä ja tarvittaessa ennakkotutkinnan suoritettuaan kaikki tiedot, joiden avulla ne voivat varmistaa tullien ja verojen asianmukaisen kantamisen. Osapuolten tulliviranomaisten on erityisesti toimitettava toisilleen ne tiedot, jotka helpottavat tavaroiden tullausarvon, tariffinimikkeen ja alkuperän määrittämistä sekä kieltoja, rajoituksia ja valvontaa koskien säännösten täytäntöönpanoa. Suomessa Tulli voi luovuttaa tietoja ulkomaiselle viran-

omaiselle henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015, *Tullin henkilötietolaki*) 26 §:n mukaisesti.

Artiklan 2 kohdan mukaan pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen toimittaa pyynnöstä kaikki kyseisen osapuolen alueella sovellettavat tullilakeja ja menettelyjä koskevat tiedot, joilla on merkitystä tullilakien vastaisen teon tutkinnassa.

Artiklan 3 kohdan mukaan tulliviranomaiset toimittavat toisilleen joko pyynnöstä tai omaaloitteisesti tiedot ja asiakirjat, joiden avulla voidaan varmistaa tullilakien asianmukainen soveltaminen sekä tullilakien vastaisten tekojen estäminen, tutkinta ja torjunta.

Artiklan 4 kohdan mukaan suorittaessaan tutkintaa toisen tulliviranomaisen puolesta kumpikin tulliviranomainen toimii siten kuin toimiessaan omaan lukuunsa tai oman osapuolensa toisen viranomaisen pyynnöstä.

Artiklan 5 kohdassa määrätään, että tietopyynnön vastaanottanut tulliviranomainen lähettää viipymättä pyynnön toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle ja pyytää siltä yhteistyötä, jos tulliviranomainen ei itse ole asianmukainen virasto täyttämään pyyntöä.

4 artikla. *Avunantotapauksia.* Artiklan mukaan tulliviranomaiset ilmoittavat omaaloitteisesti tai pyynnöstä toisilleen tiedot tavaroiden maahantuonnin ja maastaviennin laillisuuden varmistamiseksi sekä tiedot siitä, mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu. Samoin tulliviranomaiset ilmoittavat omaaloitteisesti tai pyynnöstä, onko tavarat, joille on myönnetty etuuskohtelu vietäessä ne toisen osapuolen alueelta, tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle. Tällöin tietoja annetaan myös kaikista tullivalvontatoimenpiteistä, joita tavaroihin on kohdistettu. Suomessa Tulli voi luovuttaa tietoja ulkomaiselle viranomaiselle Tullin henkilötietolain 26 §:n mukaisesti.

5 artikla. *Erityisvalvonta.* Artiklan 1 kohdan mukaan pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen toimittaa pyynnöstä tietoja ja kohdistaa erityisvalvontaa henkilöihin, joiden tiedetään syyllistyneen tai epäillään syyllistyvän tullilakien vastaiseen tekoon, erityisesti henkilöihin, jotka liikkuvat pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueelle tai alueelta. Erityisvalvontaa kohdistetaan myös tavaroiden liikkeisiin, jotka antavat aiheita epäillä laitonta kauppaa, joka suuntautuu pyynnön esittäneen osapuolen alueelle sekä kulkuneuvoihin ja tavaroiden varastointipaikkoihin, joita epäillään käytettävän tullilakien vastaisissa teoissa.

Lähtökohtaisesti valvonnassa on kyse tullilain (304/2016) mukaisten hallinnollisten valvontatoimenpiteiden suorittamisesta. Tullilain 28 §:n 2 momentin mukaan Tullilla on oikeus suorittaa teknistä valvontaa tullilainsäädännön ja muun lainsäädännön, jonka noudattamisen valvominen kuuluu Tullin toimivaltaan, noudattamisen valvomiseksi Suomen valtakunnan rajanylityspaikoilla sekä matkustajaterminaaleissa, tavaraliikenteelle tarkoitetuilla satama-alueilla, tavaraliikenteelle tarkoitetuissa varastoissa ja muissa vastaavissa paikoissa ja tiloissa, joita Tulli saa valvoa, siitä ennalta ilmoitettuaan. Teknisellä valvonnalla tarkoitetaan jatkuvaa tai toistuvaa ajoneuvoihin, ajoneuvon kuljettajiin, esineisiin, jalankulkijoihin tai yleisöön kohdistuvaa teknisellä laitteella tapahtuvaa katselua tai kuuntelua sekä äänen tai kuvan automaattista tallentamista. Rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015, *Tullin rikostorjuntalaki*) 3 luvussa säädetään lisäksi tullimiehen oikeudesta suorittaa erilaisia valvontatoimia rikollisen toiminnan estämiseksi, keskeyttämiseksi ja paljastamiseksi.

Jos valvonnassa havaitaan syyllistyttävän rikoksiin, voidaan ryhtyä esitutkintalain (805/2011) mukaisiin toimenpiteisiin. Esitutkintalain 1 §:n 2 momentin mukaan pakkokeinojen käyttämisestä ja esitutkintaviranomaisen tiedonhankinnasta on muuten voimassa, mitä niistä erikseen

laissa säädetään. Rikosten on oltava rangaistavia Suomen lain mukaan ennen kuin oikeusapuna voidaan suorittaa pakkokeinolain (806/2011) sääntelemiä toimenpiteitä. Rikosoikeusavun osalta rikosoikeusapulain säännökset soveltuvat tietojenvaihtoon silloin, kun kyseessä on yksittäisen rikosasian käsittely. Rikosoikeusapulain säännökset eivät kuitenkaan tule sovellettavaksi silloin, kun kyseessä on tullirikoksen estämiseen ja paljastamiseen tai hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvä toiminta. Rikosoikeusapulain nojalla voidaan antaa oikeusapua muiden kuin pakkokeinojen osalta, vaikka kaksoisrangaistavuuden vaatimus ei täytyisi. Pakkokeinojen käytön rajoituksista säädetään rikosoikeusapulain 15 §:ssä.

Artiklan 2 kohdan mukaan tulliviranomaiset estävät toimivaltansa rajoissa sellaisten tavaroiden viennin, joita tiedetään tai todennäköisin syin epäillään vietävän toisen osapuolen alueelle käytettäväksi siellä muihin tarkoituksiin kuin osapuolten väliseen lailliseen kaupankäyntiin. Tulliviranomaiset estävät toimivaltansa rajoissa myös sellaisten tavaroiden viennin, joiden tuonti on toisen osapuolen alueelle kielletty.

6 artikla. *Erityisen merkittävien tavaroiden laittoman kaupan vastaiset toimet.* Artiklan mukaan tulliviranomaiset toimittavat viipymättä toisilleen oma-aloitteisesti tai pyynnöstä kaikki asiaan liittyvät tiedot suoritetuista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat jommankumman osapuolen alueella tullilakien vastaisia tekoja ja jotka koskevat erityisesti tiettyjen tavaroiden liikkumista. Tällaisia tavaroita ovat artiklan mukaan aseet, ammukset ja räjähdysaineet, sellaiset arkaluonteiset ja strategiset tavarat, joihin kohdistetaan asianomaisten kansainvälisten sopimusten ja monenvälisten järjestelyjen ja/tai niitä vastaavien asesulkupoliittisten velvoitteiden mukaista valvontaa, huumausaineet, psykotrooppiset aineet ja huumausaineiden lähtöaineet, sellaiset taide- ja antiikkiesineet, joilla on merkittävää historiallista, kulttuurista tai arkeologista arvoa, myrkylliset aineet ja radioaktiiviset aineet, ympäristölle tai terveydelle vaaralliset tavarat ja aineet, korkeiden tullien tai verojen alaiset tavarat, erityisesti alkoholijuomat ja tupakkatuotteet, sekä tekijän- ja teollisoikeuksia loukkaavat tavarat.

7 artikla. *Valvottu läpilasku.* Sopimuksen 1 artiklan j kohdan määritelmän mukaan valvotulla läpilaskulla tarkoitetaan menettelytapaa, jolla laittomasti kuljetettujen tavaroiden sallitaan kulkea osapuolten alueelta, alueen kautta tai alueelle niiden toimivaltaisten viranomaisten tietä ja valvonnassa tullilakien vastaisiin tekoihin osallisten henkilöiden paljastamiseksi ja tunnistamiseksi. Menettely mahdollistaa sen, että tulliviranomaiset voivat paljastaa laitonta kauppaa harjoittavat rikollisjärjestöt ja saattaa syyteharkintaan näissä järjestöissä toimivat keskeiset henkilöt sen sijaan, että ne esimerkiksi takavarikoisivat tavarat rajalla tai asettaisivat syytteen vain tavaroita kuljettaneen henkilön.

Sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan tulliviranomaiset käyttävät yhteisymmärryksessä ja kansallisen lainsäädännön määräämän toimivaltansa puitteissa valvottua läpilaskua tunnistukseen rikkomukseen osallistuvat henkilöt. Jollei valvotun läpilaskun käytöstä päättäminen kuulu tulliviranomaisen toimivaltaan, se ryhtyy yhteistyöhön kyseisen toimivallan omaavien kansallisten viranomaisten kanssa tai siirtää asian käsittelyn näille viranomaisille. Valvotun läpilaskun käyttöä ohjaa ja rajoittaa pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella voimassa oleva lainsäädäntö myös sopimuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Artiklan 2 kohdan mukaan laittomat lähetykset, joiden valvotusta läpilaskusta on sovittu, voidaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suostumuksella joko pysäyttää ja laskea eteenpäin koskematta tavaroihin tai poistaa ne taikka korvata ne kokonaan tai osittain. Valvotun läpilaskun käyttöä koskevat päätökset tehdään artiklan 3 kohdan mukaan aina tapauskohtaisesti. Päätöstä tehtäessä tulee tarvittaessa ottaa huomioon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kesken tehdyt taloudelliset järjestelyt ja sopimukset. Valvottu läpilasku ei 4 kohdan

mukaan saa aiheuttaa merkittävää vaaraa kenenkään henkilön hengelle, terveydelle tai vapaudelle taikka merkittävää vaaraa ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingosta.

Kansallisesti valvotusta läpilaskusta säädetään pakkokeinolain 10 luvun 41—42 §:ssä. Pakkokeinolain 41 §:n 1 momentin mukaan esitutkintaviranomainen saa olla puuttumatta esineen, aineen tai omaisuuden kuljetukseen tai muuhun toimitukseen tai siirtää tällaista puuttumista, jos tämä on tarpeen tekeillä olevaan rikokseen osallisten henkilöiden tunnistamiseksi taikka tekeillä olevaa rikosta vakavamman rikoksen tai laajemman rikoskokonaisuuden selvittämiseksi. Esitutkintaviranomainen saa käyttää valvottua läpilaskua, jos on syytä epäillä rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta. Edellytyksenä on lisäksi, että läpilaskua voidaan valvoa ja siihen voidaan tarvittaessa puuttua. Toimenpiteestä ei saa myöskään aiheutua merkittävää vaaraa kenenkään hengelle, terveydelle tai vapaudelle eikä merkittävää huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon vaaraa. Pakkokeinolain 41 §:n 3 momentissa säädetään, että Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea sitovaan velvoitteeseen liittyvästä kansainvälisestä valvotusta läpilaskusta on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen laissa säädetään. Pakkokeinolain valvottua läpilaskua koskevia säännöksiä voidaan soveltaa, kun on kyse rikoksen selvittämisestä.

Pakkokeinolain lisäksi valvotusta läpilaskusta säädetään Tullin rikostorjuntalain 42—43 §:ssä. Tullin rikostorjuntalain valvottua läpilaskua koskevia säännöksiä voidaan soveltaa, kun on kyse tullirikoksen paljastamisesta ja estämisestä. Lain 42 §:n 1 momentin mukaan Tulli saa olla puuttumatta esineen, aineen tai omaisuuden kuljetukseen tai muuhun toimitukseen tai siirtää tällaista puuttumista, jos tämä on tarpeen tekeillä olevaan rikokseen osallisten henkilöiden tunnistamiseksi taikka tekeillä olevaa rikosta vakavamman rikoksen tai laajemman rikoskokonaisuuden estämiseksi. Tulli saa käyttää valvottua läpilaskua sellaisen tullirikoksen estämiseksi, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta, taikka jos kyseessä on tullirikokseksi katsottava huumausainerikos, salakuljetus tai törkeä tulliselvitysrikos. Edellytyksenä on lisäksi, että läpilaskua voidaan valvoa ja siihen voidaan tarvittaessa puuttua. Toimenpiteestä ei saa myöskään aiheutua merkittävää vaaraa kenenkään hengelle, terveydelle tai vapaudelle eikä merkittävää huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon vaaraa. Viranomaisyhteistyöstä valvotun läpilaskun toteuttamiseksi säädetään erikseen poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetussa laissa (687/2009, *PTR-laki*). Pykälän 3 momentin mukaan Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea sitovaan velvoitteeseen liittyvästä kansainvälisestä valvotusta läpilaskusta säädetään erikseen. Momentissa viitataan PTR-lain 4 §:ään, jossa säädetään PTR-viranomaisten yhteistyöstä ja menettelystä kansainvälisen valvotun läpilaskun toteuttamisessa.

Lisäksi 7 artiklan valvottua läpilaskua vastaavia määräyksiä sisältyy muihin voimassa oleviin Suomen tekemiin kahdenvälisiin tulliyhteistyösopimuksiin ja muun muassa Wienissä vuonna 1988 huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehtyyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen (SopS 44/1994).

8 artikla. *Avunpyyntöjen muoto ja sisältö.* Artikla sisältää määräykset avunantopyyntöjen muodosta ja sisällöstä. Artiklan 1 kohdan mukaan pyyntö tehdään kirjallisesti ja kaikki sen täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat liitetään pyyntöön. Suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä kiireellisissä tapauksissa, mutta ne on välittömästi vahvistettava kirjallisesti.

Artiklan 2 kohdan mukaan pyynnöistä tulee käydä ilmi pyynnön esittävä tulliviranomainen, pyydetävät toimenpiteet, pyynnön tarkoitus ja aihe, asiaan liittyvät lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset tekijät sekä mahdollisimman tarkat ja kattavat tiedot tutkinnan kohteena olevista henkilöistä. Viimeksi mainitusta voi seurata velvollisuus luovuttaa henkilötietoja Uruguayn itäiselle tasavallalle. Henkilötietojen suojasta säädetään henkilötietolaissa

(523/1999) sekä Tullin henkilötietolaissa. Lisäksi avunantopyynnöstä tulee käydä ilmi yhteenvedo asiaa koskevista seikoista ja jo suoritetusta tutkinnasta pois lukien 9 artiklassa tarkoitettut tapaukset, jotka koskevat asiakirjojen tiedoksi antamista.

Artiklan 3 kohdan mukaisesti avunpyynnöt tulee tehdä englannin kielellä. Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia voidaan 4 kohdan mukaisesti vaatia pyynnön korjaamista tai täydentämistä siten, että varotoimenpiteitä voidaan kuitenkin toteuttaa.

Rikosoikeusapulain 7 § sisältää vastaavat säännökset oikeusapupyynnöiden muodosta ja sisällöstä. Rikosoikeusapulain 8 §:n 1 momentin mukaan oikeusapupyynnö on tehtävä suomen, ruotsin tai englannin kielellä taikka siihen on liitettävä käännös jollekin näistä kielistä. Kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun asetuksen muuttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (344/2014) 10 §:ssä säädetään lisäksi käännösten laatimisesta. Jos vieraan valtion viranomaisen tekemä oikeusapupyynnö tai siihen liittyvät asiakirjat ovat muulla kielellä kuin suomen tai ruotsin kielellä, on asiakirjoista laadittava tarvittavilta osin käännökset suomen tai ruotsin kielelle, jos pyydettyä tiedoksiantoa tai muuta toimenpidettä ei Suomen lain mukaan voi muutoin suorittaa.

9 artikla. *Asiakirjojen tiedoksi antaminen.* Artiklassa määrätään tullilainsäädännön soveltamista koskevien hallintoviranomaisten toimenpiteisiin ja päätöksiin liittyvien asiakirjojen tiedoksi antamisesta asianosaisille. Artiklan 1 kohdan mukaan toisen osapuolen pyynnöstä osapuolen tulliviranomainen antaa oman osapuolensa alueella asuville tai sinne sijoittuneille asianomaisille henkilöille tiedoksi näitä asiakirjoja. Tiedoksianto toimitetaan 2 kohdan mukaan pyynnön vastaanottaneelle sopimusosapuolelle kuuluvan alueen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti tai pyynnössä esitettyä erityistä muotoa tai menettelyä noudattaen, jos se ei ole vastoin vastaanottaneen osapuolen lainsäädäntöä. Viimeiseksi mainittu menettely on poikkeus siihen sopimuksen pääperiaatteeseen, jonka mukaan apua annetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Artiklan 3 kohdan mukaan tiedoksiantotodistus voi olla asianomaisen henkilön antama vastaanottotodistus tai pyynnön vastaanottaneen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, josta käy ilmi tiedoksiantotapa ja -päivämäärä.

Rikosoikeusapulain 17 §:ään sisältyy vastaavat säännökset tiedoksiannon toimittamisesta Suomessa. Lisäksi rikosoikeusapuasetuksen 2 luvussa on tarkempia säännöksiä tiedoksiannon toimittamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan asiakirjan tiedoksianto toimitetaan noudattaen sitä menettelyä, jota Suomen lain mukaan on vastaavan asiakirjan tiedoksiannossa noudatettava, taikka noudattaen pyynnössä esitettyä erityistä menettelyä, jos tätä ei voida pitää Suomen lainsäädännön peruseriaatteiden vastaisena. Rikosoikeusapulain säännökset tiedoksiannon toimittamisesta soveltuvat ainoastaan tilanteisiin, joissa on kyse yksittäisen rikosasian käsitteystä. Tulliviranomaisten muuhun hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvään tiedoksiannon toimittamiseen rikosoikeusapulain säännökset eivät sovellu.

10 artikla. *Tutkinta.* Artiklassa määrätään tutkintaa koskevasta avunannosta. Artiklan 1 kohdan mukaan tulliviranomaisen on toisen tulliviranomaisen pyynnöstä aloitettava tutkimukset toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat pyynnön esittäneen osapuolen alueella voimassa olevien tullilakien vastaisia. Pynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen on ilmoitettava näiden tutkimusten tuloksista pyynnön esittäneelle tulliviranomaiselle. Tutkinnassa voivat tulla kyseeseen Tullin suorittamat hallinnolliset tarkastustoimenpiteet taikka rikosoikeudelliset tutkintatoimenpiteet tietyin rajoituksin.

Tutkinta suoritetaan artiklan 2 kohdan mukaisesti pyynnön vastaanottaneen viranomaisen valtion alueella voimassa olevien lakien mukaisesti, jolloin pyynnön vastaanottanut viranomainen toimii siten kuin toimisi omaan lukuunsa. On huomioitava, että rikosoikeusapulain 15 § rajoit-

taa pakkokeinojen käytön mahdollisuuksia. Pykälän 1 momentissa säädetään, että jos oikeusapupyynnö tarkoittaa tai sen täyttäminen edellyttää pakkokeinolaissa tarkoitettujen pakkokeinojen käyttämistä, ei pakkokeinoja saa käyttää, jos tämä ei Suomen lain mukaan olisi sallittua, jos pyynnön perusteena oleva teko olisi tehty Suomessa vastaavissa olosuhteissa. Rikosoikeusapulain 15 § sisältää lisäksi muita pakkokeinojen käytön rajoituksia. Ehdottomista ja harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista sekä oikeusavun epäämisestä ja epäämisen liittyvästä päätöksenteosta säädetään rikosoikeusapulain 12—14 ja 16 §:ssä.

Artiklan 3 kohdassa määrätään, että pyynnön esittäneen tulliviranomaisen erityisesti nimeämät virkamiehet voivat saada tietoja ja olla läsnä tutkinnassa, jota pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen suorittaa toisen osapuolen valtion alueella ja jolla on merkitystä pyynnön esittäneelle tulliviranomaiselle. Rikosoikeusapulaissa ei ole vastaavia säännöksiä tutkintaa koskeva avunannosta, mutta sen 10 §:ssä säädetään pyynnön esittäneen valtion viranomaisen läsnäolo-oikeudesta oikeusapua annettaessa. Läsnäolo-oikeus toteutettaisiin aina rikosoikeusapulain 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla eli vieraan valtion viranomainen ei osallistuisi menettelyyn julkista valtaa käyttävänä viranomaisena, vaan olisi läsnä lähinnä asianosaiseen rinnastuvassa asemassa.

Virkamiesten käyntejä koskevista järjestelyistä määrätään lisäksi sopimuksen 13 artiklassa.

11 artikla. *Tiedostot ja asiakirjat.* Artikla koskee tiedostojen ja asiakirjojen toimittamista toisen osapuolen tulliviranomaiselle. Artiklan 1 kohdan mukaan osapuolen tulliviranomainen toimittaa oma-aloitteisesti tai pyynnöstä toisen osapuolen tulliviranomaiselle kertomuksia, todistusasiakirjoja tai oikeaksi todistettuja asiakirjajäljennöksiä, jotka sisältävät kaikki saatavilla olevat tiedot suoritetuista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat tuon toisen osapuolen alueella voimassa olevien tullilakien vastaisia tekoja.

Artiklan 2 kohdan mukaan sopimuksessa tarkoitettut asiakirjat voidaan korvata tietokoneella tuotetulla missä tahansa muodossa olevalla samansisältöisellä tiedolla. Samanaikaisesti olisi toimitettava kaikki asiaan liittyvä tietojen ja asiakirjojen tulkintaa tai käyttöä varten tarvittava aineisto.

Alkuperäisiä tiedostoja ja asiakirjoja voidaan pyytää 3 kohdan mukaan vain silloin, kun oikeaksi todistetut jäljennökset olisivat riittämättömiä. Artiklan 4 kohdassa määrätään, että tällaiset alkuperäiset tiedostot ja asiakirjat palautetaan mahdollisimman pian osapuolelle.

Tietojen luovuttamisesta ulkomaiselle viranomaiselle säädetään Tullin henkilötietolain 26 §:ssä. Siltä osin kuin kyseessä on kansainvälinen rikosoikeusapu rikoksen esitutkinnassa, rikosoikeusapulaki ei sisällä säännöksiä todisteiden oma-aloitteisesta toimittamisesta toiseen valtioon. Rikosoikeusapulain nojalla todisteita voidaan toimittaa toiseen valtioon oikeusapupyynnön perusteella.

12 artikla. *Asiantuntijat ja todistajat.* Artikla koskee asiantuntijana tai todistajana esiintymistä toisen osapuolen alueella. Artiklan 1 kohdassa määrätään, että osapuolen tullilakien vastaisen teon yhteydessä sitä pyytäessä, pyynnön vastaanottanut voi mahdollisuuksien mukaan valtuuttaa virkamiehensä esiintymään toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisten edessä. Nämä virkamiehet esiintyvät asiantuntijoina tai todistajina virantoimituksessa toteamiensa seikkojen osalta sekä esittävät todistusaineistoa. Esiintymispyynnöstä on käytävä selvästi ilmi, minkä asian johdosta ja missä ominaisuudessa virkamies esiintyy.

Artiklan 2 kohdan mukaan pyynnön hyväksyvä tulliviranomainen täsmentää annettavassa valtuutuksessa tarvittaessa ne rajat, joissa sen virkamiehet voivat esiintyä asiantuntijoina tai todistajina.

Rikosoikeusapulain 20 ja 22 §:ssä on säännökset vieraan valtion oikeusapupyynnön johdosta tapahtuvasta todistajien ja asiantuntijoiden kuulemisesta ja kieltäytymisoikeudesta, mutta lakiin ei sisälly erityisiä säännöksiä vieraan valtion viranomaisten kuulemisesta asiantuntijana tai todistajana.

13 artikla. *Virkamiesten käyntejä koskevat järjestelyt.* Artiklassa määrätään virkamiesten menettelystä toisen osapuolen valtion alueella. Sen mukaan osapuolen virkamiesten ollessaan sopimuksen mukaisesti toisen osapuolen alueella on aina pystyttävä todistamaan virka-asemansa. He eivät kuitenkaan saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa aseita.

Rikosoikeusapulakiin ei sisälly artiklan määräyksiä vastaavia säännöksiä. Artikla selventää sopimuksen periaatetta siitä, ettei toisen osapuolen virkamiehillä ole itsenäistä toimivaltaa toisen osapuolen alueella. Suomessa aseenkannosta säädetään ampuma-aselaisissa (1/1998).

14 artikla. *Tietojen ja asiakirjojen käyttö.* Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuksen mukaisesti saatuja tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia saa käyttää vain sopimuksessa mainittuihin tarkoituksiin. Tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia voidaan käyttää muihin tarkoituksiin ainoastaan, jos tiedot toimittanut tulliviranomainen antaa etukäteen kirjallisen suostumuksen. Näitä tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia koskevat tiedot toimittaneen viranomaisen asettamat rajoitukset. Näitä määräyksiä ei sovelleta tietoihin, asiakirjoihin ja muihin ilmoituksiin, jotka koskevat huumausaineisiin ja psykotrooppisiin aineisiin liittyviä rikoksia. Kyseisiä tietoja saadaan luovuttaa muille viranomaisille, jotka ovat suoranaisesti mukana huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan vastustamisessa. Suomessa näitä viranomaisia ovat erityisesti poliisi ja rajavartiolaitys, joille voi olla tarvetta luovuttaa edellä mainittuja tietoja rikosten estämistä ja selvittämistä varten.

Artiklan 2 kohdan mukaan kaikki, missä tahansa muodossa toimitetut tiedot ovat luonteeltaan luottamuksellisia. Ne ovat virkasalaisuusvelvoitteen alaisia ja nauttivat samaa suojaa kuin vastaavat tiedot ja asiakirjat tiedon vastaanottaneen osapuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön nojalla. Tietojen ja asiakirjojen julkisuudesta, salassapidosta ja luovuttamisesta säädetään tullilaisissa, Tullin henkilötietolaisissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Myös rikosoikeusapulain 27 §:ssä on selventävä säännös salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen käyttöä koskevista rajoituksista. Sopimuksessa sitoudutaan täten viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksistä poikkeavaan menettelyyn, jossa sopimuksen määräykset edellyttävät sen puitteissa vaihdettujen tietojen osalta tehostettua suojaa. Lakiehdotuksen 2 §:n mukainen erityinen salassapitosäännös on siten tarpeen.

Artiklan 3 kohdan mukaan artiklan 1 kohta ei estä käyttämästä tietoja oikeus- tai hallintomenettelyissä, jotka on jälkeinpäin pantu vireille tullilakien rikkomisen vuoksi.

15 artikla. *Henkilötietojen suojaaminen ja käyttö.* Artiklan 1 kohdan mukaan osapuolten alueilla voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sovelletaan sopimuksen nojalla vaihdettavien henkilötietojen suojaan tiettyjä a—f alakohdissa lueteltuja vähimmäisvaatimuksia. Henkilötietojen suojasta säädetään henkilötietolaisissa sekä Tullin henkilötietolaisissa.

Henkilötietoja ei a alakohdan mukaan saa toimittaa, jos on perusteltua syytä olettaa, että tietojen välittäminen tai käyttö olisi vastoin jommankumman osapuolen lainsäädäntöä, erityisesti

HE 91/2017 vp

tietosuojalainsäädäntöä. Sopimuksen 3 artiklan määräykset, jotka koskevat avunannon alaa, eivät estä tätä a alakohdassa mainittua henkilötietojen suojaan liittyvää vähimmäisedellytystä. Tiedot vastaanottaneen viranomaisen on pyynnöstä ilmoitettava toiselle osapuolelle tietojen käytöstä sekä saavutetuista tuloksista.

Henkilötietoja saa toimittaa b alakohdan mukaan ainoastaan tulliviranomaisille ja muille lainvalvontaviranomaisille sekä, jos tietoja tarvitaan syyttämistarkoituksiin, syyttäjä- ja oikeusviranomaisille. Tietoja ei saa luovuttaa muille henkilöille kuin niille, joilta niiden käyttämistä näihin tarkoituksiin vaaditaan, elleivät tietoja toimittavat viranomaiset anna siihen tapauskohtaisesti suostumustaan ja ellei vastaanottavien viranomaisten toimintaa sääntelevä laki salli tietojen luovuttamista. Tullin henkilötietolain 17 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta muille viranomaisille.

Edelleen c alakohdassa määrätään pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen varmistamaan toimitettavien henkilötietojen paikkansapitävyys ja oikeellisuus. Tiedot toimittava tulliviranomainen varmistaa, että tiedot ovat virheettömiä ja ajantasaisia. Pynnön esittänyt tulliviranomainen korjaa, hävittää tai poistaa henkilötiedot tarvittaessa.

Pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen toimittaa d alakohdan mukaan yhdessä henkilötietojen kanssa tiedon omassa lainsäädännössään säädetystä tietojen poistamisen määräajasta. Henkilötietoja ei saa säilyttää kauempaa kuin on tarpeen sitä tarkoitusta varten, johon ne on luovutettu.

Henkilötietolain 7 luvun 34 § mukaan henkilörekisteri, joka ei ole enää rekisterinpitäjän toiminnan kannalta tarpeellinen, on hävitettävä, jollei siihen talletettuja tietoja ole erikseen säädetty tai määrätty säilytettäväksi tai jollei rekisteriä siirretä kyseessä olevassa laissa tarkoitettulla tavalla arkistoon. Tullin henkilötietolain 19 §:n 1 momentin mukaan rikostorjunnan tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti: syyttäjälle ratkaistavaksi siirretyn rikosilmoituksen tiedot viiden vuoden kuluttua rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, jos ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata sakkoa, kymmenen vuoden kuluttua rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, jos ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, ja kahdenkymmenen vuoden kuluttua rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, jos ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata yli viisi vuotta vankeutta. Muiden kuin edellä tarkoitettujen rikosilmoitusten tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta. Lisäksi muiden ilmoitusten kuin rikosilmoitusten tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta.

Tulliviranomaiset pitävät e alakohdan mukaan rekisteriä lähetetyistä ja vastaanotetuista henkilötiedoista. Heidän tulee niin ikään suojata kaikki henkilötiedot tehokkaasti luvattomalta käytöltä, muuttamiselta, julkaisemiselta, vahingoittamiselta ja tuhoamiselta. Henkilötietolain 22 §:n mukaan henkilötietoja voidaan siirtää Euroopan unionin jäsenvaltion alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle ainoastaan, jos kyseisessä maassa taataan tietosuojan riittävä taso.

Artiklan 2 kohdan mukaan vaihdettaessa henkilötietoja sopimuksen nojalla osapuolet varmistavat tietosuojan tason, joka vastaa vähintään tämän sopimuksen erottamattomana osana olevan liitteen periaatteiden soveltamisesta syntyvää tasoa.

Osapuolet ilmoittavat toisilleen 3 kohdan määräyksen mukaisesti sen toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, jolle henkilötietojen suojaa koskevia kyselyitä voidaan osoittaa. Suomessa,

henkilötietolain 38 §:n mukaan, henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa antaa sekä henkilötietojen käsittelyä valvoo tietosuojavaltuutettu.

16 artikla. *Tietojen ja asiakirjojen käyttö todistusaineistona.* Artiklan 1 kohdan mukaan tulliviranomaiset voivat sopimuksen tarkoituksen mukaisesti ja sen soveltamisalan rajoissa käyttää sopimuksen mukaisesti saatuja tietoja ja asiakirjoja todistusaineistona todistusasiakirjojaan, kertomuksiaan ja todistajanlausuntojaan sekä oikeudenkäyntejään varten.

Artiklan 2 kohdan mukaan tällaisten tietojen ja asiakirjojen käyttö todistusaineistona tuomioistuimissa ja niille annettava todistusvoima määräytyvät osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Suomessa syytetoimiin ryhtyminen on yksinomaan syyttäjälaitoksen harkintavallassa. Todistelusta oikeudenkäynnissä säädetään oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 17 luvussa ja Tullin toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelystä henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015) 6 luvun 27 §:ssä.

17 artikla. *Poikkeukset avunantamisvelvollisuudesta.* Osapuolen tulliviranomainen voi artiklan 1 kohdan mukaan kieltäytyä avunannosta kokonaan tai osittain tai suostua avunantoon vain tietyin ehdoin ja edellytyksin, jos avun antaminen saattaisi vahingoittaa valtion täysivaltaisuutta, turvallisuutta, yleistä järjestystä tai muita olennaisia etuja, samoin jos avunanto merkitsisi teollisten, liike- tai ammattisalaisuuksien loukkaamista tai olisi kansallisen oikeusjärjestelmän peruseriaatteiden vastaista.

Jos toisen osapuolen tulliviranomainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettyään antaa, sen tulee artiklan 2 kohdan mukaan huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Tällöin avunantopyyntöön suostuminen jää pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen harkittavaksi.

Artiklan 3 kohdan mukaan avunantamista voidaan lykätä, jos se haittaa käynnissä olevaa tutkintaa, syyttämistä tai oikeudenkäyntiä. Tässä tapauksessa osapuolten tulliviranomaiset neuvottelevat selvittääkseen, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen mahdollisesti asettamien ehtojen ja edellytysten.

Jos avunannosta kieltäydytään tai sitä lykätään, tulliviranomaisten tulee artiklan 4 kohdan mukaisesti ilmoittaa siitä toisilleen ja yksilöidä samalla perustelut kieltäytymiselle tai lykkäykselle.

Artiklan sisältämät kieltäytymisperusteet vastaavat keskeisiltä osin rikosoikeusapulain 2 luvun 12 §:ssä säädettyjä ehdottomia kieltäytymisperusteita. Erona on se, että rikosoikeusapulain mukaan oikeusavusta tulisi aina kieltäytyä 12 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa. Ehdottomia kieltäytymisperusteita rikosoikeusapulain mukaan ovat, jos oikeusavun antaminen saattaisi loukata Suomen täysivaltaisuutta tai vaarantaa Suomen turvallisuutta taikka muita olennaisia etuja, taikka jos oikeusavun antaminen olisi ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa taikka olisi muutoin Suomen oikeusjärjestyksen peruseriaatteiden vastaista.

Oikeusavun epäämisestä 12 §:n 1 momentissa mainitulla perusteella päättää oikeusministeriö. Oikeusavun epäämisestä muissa tapauksissa päättää se viranomainen, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu.

Rikosoikeusapulain 13 § sisältää lisäksi säännökset harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista. Myös näiden kieltäytymisperusteiden voidaan katsoa olevan käytössä sopimusta sovellettaessa. Lisäksi rikosoikeusapulain 13 §:n 2 momenttiin sisältyy säännös oikeusapupyynnön toimeenpanon lykkäämisestä, joka vastaa artiklan 3 kohdan määräystä.

Rikosoikeusapulaki ei edellytä vastavuoroisuutta oikeusavun antamisessa. Rikosoikeusapulain 16 ja 26 § sisältävät kuitenkin säännökset oikeusavun epäämisestä puuttuvan vastavuoroisuuden perusteella sekä vastavuoroisuuden vahvistamisesta. Säännökset liittyvät artiklan 2 kohdan soveltamiseen, jonka mukaan sopimuspuolen on ilmoitettava avunpyynnön yhteydessä siitä, ettei se vastaavan pyynnön vastaanottaessaan voisi itse vastavuoroisesti antaa apua toiselle sopimuspuolelle. Tällöin avun antaminen jää pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen harkintaan.

18 artikla. Kustannukset. Artikla koskee sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuvien kustannusten korvaamista. Tulliviranomaiset vastaavat artiklan 1 kohdan mukaisesti itse kustannuksistaan lukuun ottamatta asiantuntijoille, todistajille sekä muille kuin valtion palveluksessa oleville kääntäjille ja tulkeille maksettavia palkkioita. Artiklan 2 kohdan mukaan, mikäli pyynnön täyttäminen aiheuttaisi huomattavia tai erityisiä kuluja, tulliviranomaiset neuvottelisivat keskenään pyynnön toteuttamisen ehdoista ja edellytyksistä.

Rikosoikeusapulain 25 §:ssä säädetään oikeusavun antamisesta aiheutuvista kustannuksista. Pääsääntönä on, että vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä annetusta oikeusavusta aiheutuvista kustannuksista ei peritä korvausta pyynnön esittäneeltä vieraalta valtiolta. Näistä kustannuksista voidaan kuitenkin periä korvausta, jos kustannukset ovat huomattavat tai poikkeukselliset. Korvausta voitaisiin myös periä, jos tästä olisi erikseen säädetty taikka määrätty Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa.

19 artikla. Täydentävyys. Artiklassa määrätään, että rajoittamatta tietojen ja asiakirjojen käyttöä koskevan 14 artiklan ja henkilötietojen suojaamista ja käyttöä koskevan 15 artiklan soveltamista sopimus ei estä soveltamasta Euroopan unionin säännöksiä Euroopan komission toimivaltaisten yksikköjen ja Suomen tasavallan tulliviranomaisten välisestä tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja unionille mahdollisesti merkityksellisiä tietoja.

Argentiinan, Brasilian, Paraguayn, Uruguayn ja Venezuelan välillä on kauppavyöhyke, jonka tarkoitus on edistää vapaakauppaa ja valuutan, ihmisten ja hyödykkeiden vapaata liikkumista (MERCOSUR). Rajoittamatta 14 ja 15 artiklojen soveltamista sopimus ei myöskään estä soveltamasta MERCOSURin säännöksiä, jotka koskevat tietojen välitystä Uruguayn itäisen tasavallan tulliviranomaisten ja MERCOSURiin kuuluvien muiden maiden tulliviranomaisten välillä.

20 artikla. Sopimuksen täytäntöönpano. Artiklan kohdassa 1 määrätään, että sopimuksen mukaista apua annetaan suoraan osapuolten tulliviranomaisten kesken. Artiklan 2 kohdan mukaan tulliviranomaiset sopivat sopimuksen täytäntöönpanon yksityiskohtaisista järjestelyistä.

Artiklan 3 kohdan mukaan tulliviranomaiset voivat ryhtyä toimiin järjestääkseen henkilökohtaisen ja suoran yhteydenpidon tullilakien vastaisten tekojen tutkinnasta tai torjunnasta vastaavien virkamiestensä kesken sisäisten hallinnollisten menettelyidensä mukaisesti. Kaikki sopimuksen täytäntöönpanoon ja tulkintaan liittyvät riitakysymykset ratkaistaan artiklan 4 kohdan mukaisesti osapuolten tulliviranomaisten välisissä neuvotteluissa. Ne riidat, joihin ei löydetä sovintoratkaisua, ratkaistaan diplomaattiteitse. Artiklan 5 kohdan mukaan sopimuksessa tarkoitettut tiedot toimitetaan niille virkamiehille, jotka kumpikin tulliviranomainen on erityisesti nimennyt tähän tarkoitukseen.

Rikosoikeusapulain 4 ja 5 § sisältävät säännökset oikeusapupyynnöiden toimittamisessa noudatettavasta yhteydenpitojärjestyksestä. Säännökset sallivat suoran yhteydenpidon toimivaltaisten viranomaisten välillä.

21 artikla. *Alueellinen soveltaminen.* Artiklan mukaan sopimusta sovelletaan Suomen tasavallan tullialueella ja Uruguayn itäisen tasavallan tullialueella, jotka määritellään kummankin maan kansallisissa laeissa ja hallintosäännöksissä. Suomessa tullialue on määritelty tullilaissa alueeksi, jonka muodostavat valtakunnan maa-alue, aluevedet ja ilmatila kuitenkin niin, että tullialue ulottuu kaksi meripeninkulmaa aluemereren ulkorajaa kauemmaksi, jollei asiasta ole kansainvälisesti muuta sovittu.

Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (SopS 49—50/1996) 33 artiklan mukaan rantavaltio saa lisävyöhykkeeksi nimetyllä aluereensä liittyvällä vyöhykkeellä harjoittaa tarpeellisia valvontatoimia muun muassa estääkseen tulli- ja verolakien määräysten rikkomisen alueellaan tai aluemerellä ja rangaistakseen alueellaan tai aluemerellä tapahtuneen edellä mainittujen lakien ja määräysten rikkomisen. Suomessa ei ole varsinaista lisävyöhykettä, mutta tullialue ulottuu edellä mainituin tavoin kaksi meripeninkulmaa aluemereren ulkorajaa kauemmaksi.

Sopimus ei estä antamasta toisilleen apua laajemmalti muiden kansainvälisten sopimusten tai järjestelyjen tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

22 artikla. *Lisäykset ja muutokset.* Sopimukseen voidaan tehdä muutoksia ja lisäyksiä osapuolten keskinäisellä suostumuksella erillisten pöytäkirjojen muodossa. Pöytäkirjat ovat sopimuksen erottamattomia osia ja ne tulevat voimaan 23 artiklassa kuvatun menettelyn mukaisesti.

23 artikla. *Voimaantulo ja päättymisen.* Artikla sisältää sopimuksen voimaantuloa ja päättymistä koskevat tavanomaiset määräykset. Artiklan 1 kohdan mukaan osapuolten tulee ilmoittaa toisilleen diplomaattiteitse kirjallisella ilmoituksella, kun kaikki sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet on suoritettu. Sopimus tulee voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua viimeisen ilmoituksen vastaanottamisesta.

Artiklan 2 kohdan mukaan sopimus on tarkoitettu olemaan voimassa toistaiseksi ja se voidaan irtisanoa diplomaattiteitse tehtävällä kirjallisella ilmoituksella. Mahdollinen irtisanominen tulee 3 kohdan mukaan voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun toinen osapuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen. Artiklan 4 kohdan mukaan sopimuksen päättyessä kesken olevat menettelyt saatetaan kuitenkin mahdollisuuksien mukaan päätökseen sopimuksen määräysten mukaisesti.

1.2 Liitteen sisältö

1 kappale. Kappaleessa määritellään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla käsiteltävien tietojen laatu. Tietojen tulee olla asianmukaisesti ja laillisesti hankittuja ja käsiteltyjä. Niiden on myös oltava määriteltyjä ja laillisiin tarkoituksiin tallennettuja eikä niitä saa käyttää vastoin niiden varsinaista käyttötarkoitusta. Edelleen kappaleessa edellytetään, että tiedot ovat riittäviä, merkityksellisiä ja tarkoitukseensa nähden oikeasuhtaisia. Tietojen tulee olla oikeellisia ja tarvittaessa ajan tasalla ja ne on säilytettävä niin, ettei tiedon kohteen yksilöinti ole mahdollista kauemmin kuin on tarpeen siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot on talletettu.

2 kappale. Kappale koskee arkaluonteisia tietoja, joiden käsittely automaattisen tietojenkäsittelyn menetelmin on jo sellaisenaan omiaan vaarantamaan yksilön oikeudet ja edut. Tällaisiin tietoihin kuuluvat tiedot, joista käyvät ilmi rotu, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai muu vakaumus, terveys tai sukupuolielämä taikka, jotka liittyvät rikosoikeudellisiin tuomioihin. Kappaleen mukaan kyseisiä tietoja ei saa käsitellä automaattisessa tietojenkäsittelyssä, ellei kansallinen lainsäädäntö anna yksilölle riittävää oikeussuojaa.

3 kappale. Kappaleessa edellytetään ryhdyttävän asianmukaisiin turvatoimiin automaattisesti käsiteltäviin tiedostoihin tallettujen henkilötietojen suojaamiseksi luvattomalta hävittämiseltä ja tahattomalta katoamiselta sekä luvattomalta käytöltä, muuttamiselta ja levittämiseltä.

4 kappale. Kappaleen sisältämät oikeusturvakeinot käsittävät rekisteröidyn suojelemiseksi tarvittavat toimet. Niiden mukaan jokaisen on voitava todeta automaattisesti käsiteltävän henkilörekisterin olemassaolo ja sen päätarkoitukset, rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja kotipaikka tai pääasiallinen toimipaikka. Edelleen jokaisen tulee voida kohtuullisin väliajoin ja ilman kohtuuttomia viivästyksiä tai kustannuksia saada vahvistus siitä, onko häntä koskevia tietoja talletettu automaattisesti käsiteltävään rekisteriin sekä saada tällaiset tiedot ymmärrettävässä muodossa. Liitteen 1 ja 2 kappaleessa esitettyjä pääperiaatteita toteuttavan kansallisen lain vastaisesti käsitellyt tiedot tulee tarvittaessa saada oikaistuksi tai poistetuksi. Lisäksi jokaisella on oikeus johonkin oikeussuojakeinoon, jos vahvistusta, tiedonsaantia, oikaisua tai poistamista koskevaa pyyntöä ei noudateta.

5 kappale. Kappaleen 1 alakohdan mukaan liitteen 1, 2 ja 4 kappaleissa määriteltyihin tietosuojaan perusperiaatteisiin ei sallita poikkeuksia muutoin kuin tässä kappaleessa määritellyissä rajoissa. Kappaleen 2 alakohdan mukaan rajoitukset ovat sallittuja vain, jos niistä on säädetty kyseisen osapuolen laissa ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa valtion turvallisuuden, yleisen turvallisuuden tai valtion rahatalouden etujen suojaamiseksi tai rikosten ehkäisemiseksi taikka rekisteröidyn tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi. Kappaleen 3 alakohta antaa mahdollisuuden lailla rajoittaa 4 kappaleen b ja d kappaleissa lueteltuja oikeuksia silloin, kun kysymyksessä ovat sellaiset automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävät henkilörekisterit, joita käytetään tilastollisiin tarkoituksiin tai tieteelliseen tutkimukseen, jos tästä ei aiheudu ilmeisesti tietosuojaan loukkaamisen vaaraa.

6 kappale. Kappaleessa sopimuspuolet veloitetaan huolehtimaan siitä, että sen lainsäädäntö sisältää tarpeelliset rangaistussäännökset ja oikeussuojakeinot, joita sovelletaan sellaisten kansallisen lain säädösten rikkomiseen, joilla toteutetaan liitteessä esitettyjä tietosuojaan perusperiaatteita.

7 kappale. Kappaleen mukaan rekisteröidylle voidaan myöntää laajempi suoja kuin mitä sopimus edellyttää.

Henkilötietojen suojaamista koskevien sopimusmääräysten suhteesta Suomen lainsäädäntöön on selostettu edellä sopimuksen 15 artiklan yksityiskohtaisissa perusteluissa.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää sopimuksen mukaisesti vaihdettujen tietojen, asiakirjojen ja muiden ilmoitusten salassapitoa koskevan säännöksen. Sopimuksessa määrätään, että kaikki sopimuksen mukaisesti, missä tahansa muodossa toimitetut tiedot ovat luonteeltaan luottamuksellisia. Ne ovat virkasalaisuusveloitteen alaisia ja nauttivat samaa suojaa kuin vastaavat tiedot ja asiakirjat tiedot vastaanottaneen osapuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön nojalla. Näiltä osin sopimuksessa sitoudutaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksistä poikkeavaan menettelyyn, jossa sopimuksen määräykset edellyttävät sen puitteissa vaihdettujen tietojen osalta tehostettua suojaa. Lakiehdotuksen 2 §:n mukainen erityinen salassapi-

tosäännös on siten tarpeen. Voimaansaattamislakiin ehdotetaan siten otettavaksi salassapidosta nimenomainen säännös.

3 §. Sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Sopimuksen mukaan osapuolet ilmoittavat toisilleen diplomaattiteitse, kun kaikki sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet on suoritettu. Sopimus tulee voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua jälkimmäisen ilmoituksen vastaanottamisesta.

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n perusteella kuuluisivat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Voimaansaattamislaille ei siten tarvitse hankkia Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumusta.

Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettynä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai, jos siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp).

Sopimus sisältää useita sellaisia määräyksiä, jotka kuuluvat edellä esitetyn mukaisesti lainsäädännön alaan. Ensinnäkin sopimuksen 1 artikla sisältää sopimuksessa käytetyt määritelmät. Sopimuksen 2 artiklassa määrätään sopimuksen soveltamisalasta ja 21 artiklassa sopimuksen alueellisesta soveltamisalasta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että jos sopimuksen määräykset käsitteistä ja soveltamisalasta koskevat lainsäädännön alaan kuuluvia asioita, määräykset vaikuttavat välillisesti näiden lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten sisältöön ja kuuluvat siten itsekkin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp, PeVL 24/2001 vp ja PeVL 48/2004 vp).

Sopimuksen 5 artiklassa määrätään tulliviranomaisten velvollisuudesta valvoa henkilöitä, tavaroita, kulkuneuvoja ja paikkoja, jotka mahdollisesti liittyvät tullilainsäädännön vastaiseen toimintaan. Sopimuksen 5 artikla kuuluu lainsäädännön alaan myös sillä perusteella, että erityisvalvontaan saattaa sisältyä pitkälle meneviä valvontatoimia, joilla puututaan valvonnan

HE 91/2017 vp

kohteen yksityisyyden suojaan ja määräykset koskevat siten perusoikeuksia (yksityiselämän suoja).

Sopimuksen 10 artikla puolestaan koskee tulliviranomaisen velvollisuutta suorittaa tutkintaa toisen osapuolen tulliviranomaisen pyynnöstä. Tällaisesta viranomaiselle asetettavasta velvollisuudesta käyttää lainmukaisia toimivaltuuksiaan on säädettävä lailla. Myös sopimuksen 3 artiklan 1—3 kohdan määräykset tulliviranomaisten velvollisuuksista hankkia tietoja toisen osapuolen tulliviranomaisen pyynnöstä koskevat ainakin välillisesti viranomaisten velvollisuuksia käyttäen lainmukaisia toimivaltuuksiaan. Määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 7 artikla koskee valvottua läpilaskua. Valvotussa läpilaskussa viranomainen pidättyä tietyin edellytyksin puuttumasta laittomaksi epäiltyyn kuljetukseen, vaikka virkavelvollisuus sitä edellyttäisi. Tämän vuoksi valvottua läpilaskua ja siinä noudatettavaa menettelyä koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 12 artiklassa määrätään asiantuntijana ja todistajana toimimisesta toisen osapuolen alueella. Määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 13 artikla sisältää muun ohella määräyksen aseenkannosta toisen osapuolen alueella. Aseenkannosta säädetään Suomessa lailla. Artikla sisältää näin ollen lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Sopimuksen 14 artikla koskee sopimuksessa tarkoitettujen tietojen ja asiakirjojen käyttöä. Artikla sisältää määräyksiä muun muassa siitä, missä rajoissa tietoja ja asiakirjoja voidaan luovuttaa edelleen sekä siitä, että tiedot ovat luottamuksellisia ja salassapitosuojan alaisia. Tietojen ja asiakirjojen salassapidosta ja luovuttamisesta on säädetty laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja rikosoikeusapulaisissa. Artiklan määräyksiä on myös muutoin pidettävä luonteeltaan sellaisina, että niiden kattamista asioista tulee säätää lailla. Artiklan määräysten on näin ollen katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 15 artikla sisältää henkilötietojen suojaa koskevia määräyksiä. Lisäksi sopimukseen erottamattomasti kuuluvassa liitteessä on säännökset tietosuojan perusperiaatteista henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä. Liitteen säännökset pohjautuvat Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen artikloihin. Perustuslain 10 §:n mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan (PeVL 21/2012 vp, PeVL 54/2010 vp) lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa tämän säännöksen lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvattuun yksityiselämän suojan piiriin. Kysymys on kaiken kaikkiaan siitä, että lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Valiokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. Henkilötietojen suojasta säädetään tullilaisissa ja henkilötietolaisissa.

Sopimuksen 15 artikla sisältää muun muassa henkilötietojen käyttämistä, luovuttamista ja poistamista koskevia määräyksiä, jotka kuuluvat edellä esitetyn perusteella lainsäädännön alaan. Sama koskee sopimuksen liitteen määräyksiä henkilötietojen automaattisesta tietojenkäsittelystä. Sopimuksen 15 artiklan määräykset koskevat myös tietojen salassapitoa ja luovuttamista ja kuuluvat lainsäädännön alaan silläkin perusteella, että näistä seikoista on säädettävä

lailla. Lisäksi henkilötietojen suojaa koskevat kansainvälisten velvoitteiden määräykset kuuluvat näin ollen jo asian luonteen vuoksi lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 16 artiklassa on tietojen ja asiakirjojen käyttöä todistusaineistona koskevat määräykset. Todistelusta ja tietojen ja asiakirjojen käytöstä todistusaineistona on voimassa lainsäädännön sääntelyä, joten artikla kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 3 artiklan 1—3 kohdat, 4 artikla, 5 artiklan 1 kohta ja 6 artikla koskevat tietoja, joita osapuolten tulliviranomaisten tulee sopimuksen mukaan toimittaa toisilleen. Sopimuksen 11 artikla puolestaan velvoittaa toimittamaan toisen osapuolen viranomaiselle muun muassa todistusaineistoa. Tietojen luovuttamisesta ulkomaille on voimassa lainsäädännön sääntelyä, joten artiklat kuuluvat siten lainsäädännön alaan. On ilmeistä, että ainakin osa tällaisista tiedoista ja asiakirjoista on salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan perusteella. Julkisuuslain 30 §:n mukaan viranomainen voi antaa salassa pidettävästä asiakirjasta tiedon ulkomaan viranomaiselle, jos ulkomaan ja Suomen viranomaisen välisestä yhteistyöstä määrätään Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa. Määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan myös sillä perusteella, että niistä voi seurata tulliviranomaiselle velvollisuus luovuttaa henkilötietoja Uruguayn viranomaisille ja henkilötietojen suojasta on voimassa lainsäädännön sääntelyä. Avunantopyyntöjen muotoa ja sisältöä koskevan 8 artiklan 2 kohdan e alakohdan nojalla pyynnössä on esitettävä mahdollisimman tarkat ja kattavat tiedot tutkinnan kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä. Myös tästä määräyksestä voi asiallisesti seurata velvollisuus luovuttaa henkilötietoja Uruguayn viranomaisille ja se kuuluu näin ollen lainsäädännön alaan. Sopimuksen 8 artiklan avunantopyyntöjen muotoa ja sisältöä koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan myös sen johdosta, että rikosoikeusapulaissa ja rikosoikeusapuasetuksessa on säännöksiä oikeusapupyntöjen muodosta ja sisällöstä.

Sopimuksen 9 artiklassa on asiakirjojen tiedoksiantoa koskevat määräykset. Tiedoksi antamisesta on voimassa lainsäädännön sääntelyä, joten artikla kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 17 artiklassa on määräykset avunantovelvollisuutta koskevista poikkeuksista. Avunantoa koskevista kieltäytymisperusteista on olemassa lainsäädännön sääntelyä ja määräys kuuluu siten lainsäädännön alaan.

4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsäädännön mukaisesti tavalisen lain säätämisyksityksessä. Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Suomen tasavallan ja Uruguayn itäisen tasavallan välillä Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2017 tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Uruguayn itäisen tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Suomen tasavallan ja Uruguayn itäisen tasavallan välillä Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2017 tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti tulliviranomaisen missä tahansa muodossa vastaanottamat tai lähettämät tiedot, asiakirjat tai muut ilmoitukset on pidettävä salassa, eikä niitä saa käyttää tai luovuttaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei tietojen luovuttaja ole antanut siihen etukäteen kirjallista suostumustaan tai ellei 14 artiklassa ole toisin säädetty.

3 §

Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 24 päivänä elokuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Sopimusteksti

**SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN JA
URUGUAYN ITÄISEN TASAVALLAN-
VÄLISESTÄ KESKINÄISESTÄ
AVUNANNOSTA JA YHTEISTYÖSTÄ
TULLIASIOISSA**

**AGREEMENT BETWEEN
THE REPUBLIC OF FINLAND AND
THE ORIENTAL REPUBLIC OF
URUGUAY ON MUTUAL ASSISTANCE
AND COOPERATION IN CUSTOMS
MATTERS**

Suomen tasavalta ja Uruguayn itäinen tasa-
valta, jäljempänä osapuolet, jotka

katsovat, että tullilakien vastaiset teot va-
hingoittavat osapuolten taloudellisia, kauppal-
lisiä, verotaloudellisia, yhteiskunnallisia ja
kulttuurisia etuja sekä teollisuuden ja maata-
louden etuja,

ovat vakuuttuneita siitä, että tullilakien vas-
taisten tekojen torjuntaa voidaan tehostaa
niiden tulliviranomaisten välisellä tiiviillä
yhteistyöllä,

katsovat, että on tärkeää määrätä oikein
maahantuonnin tai maastaviennin yhteydessä
kannettavat tullit ja muut verot sekä varmis-
taa kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpitei-
den asianmukainen täytäntöönpano mukaan
lukien tuoteväärennöksiä ja rekisteröityjä ta-
varamerkkejä koskevien lakien ja määräysten
täytäntöönpanoon liittyvät toimenpiteet,

katsovat, että aseiden, ammusten, räjähtei-
den, myrkyllisten aineiden, radioaktiivisten
aineiden, huumausaineiden ja psykotrooppis-
ten aineiden laitton kauppa muodostaa vaaran
kansanterveydelle ja yhteiskunnalle,

ottavat huomioon merkittäviä voimavaroja
omaavien kansainvälisen järjestäytyneen ri-
kollisuuden ja terroristiryhmien muodosta-
man uhan, sekä tarpeen torjua se tehokkaasti,

ottavat huomioon New Yorkissa
15 päivänä marraskuuta 2000 tehdyn kan-
sainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vas-
taisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleisso-
pimuksen, joka luo kehyksen kansainväliselle
keskinäiselle avunannolle rikosasioissa kan-
sainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden es-
tämiseksi ja torjumiseksi,

ottavat huomioon määräykset, jotka sisäl-
tyvät Yhdistyneiden Kansakuntien alaisuus-
dessa vuonna 1961 tehtyyn huumausai-
neyleissopimukseen, sellaisena kuin se on
muutettuna, ja vuonna 1971 tehtyyn psyko-

The Republic of Finland and the Oriental
Republic of Uruguay, hereafter referred to as
the Contracting Parties,

Considering that contraventions of customs
laws are prejudicial to their economic, com-
mercial, fiscal, social, cultural, industrial and
agricultural interests;

Convinced that actions against contraven-
tions of customs laws can be rendered more
effective by close co-operation between their
customs authorities;

Considering the importance of accurate as-
sessment of customs duties and other taxes
collected at importation or exportation and of
ensuring proper enforcement of measures of
prohibition, restriction and control, the latter
including those on the enforcement of the
law and regulations on counterfeit goods and
registered trade-marks;

Considering that illicit trafficking in arms,
ammunition, explosives, poisonous substanc-
es, radioactive materials, narcotic drugs and
psychotropic substances represents a danger
for public health and society;

Taking into account the threat of transna-
tional organized crime and terrorist groups
with their substantial resources and the need
to effectively combat them;

Taking into account the United Nations
Convention against Transnational Organized
Crime, adopted at New York on
15 November 2000, which lays down a
framework for international mutual assis-
tance in criminal matters with a view to pre-
venting and combating transnational orga-
nized crime;

Having regard to the provisions of the Sin-
gle Convention on Narcotic Drugs of 1961,
as amended, and the Convention on Psycho-
tropic substances of 1971, as amended,
drawn up under the auspices of the United

trooppisia aineita koskevaan yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna, sekä vuonna 1988 huumausaineiden ja psyko-trooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen ja sen liitteeseen, sellaisena kuin se on muutettuna,

ja jotka ottavat huomioon myös Tulliyhteistyöneuvoston asiaankuuluvat instrumentit, erityisesti 5 päivänä joulukuuta 1953 annetun suosituksen keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

a) ”tullilaeilla” niitä säännöksiä ja määräyksiä, joita osapuolten tulliviranomaiset soveltavat tavaroiden — mukaan lukien maksuvälineiden — tuontiin, vientiin, kauttakuljetukseen, varastointiin ja liikkumiseen ja jotka koskevat tulliviranomaisten kantamia tai valvomia tulleja, veroja tai muita maksuja taikka kielto-, rajoitus- tai valvontatoimenpiteitä;

b) ”tulliviranomaisella” Suomen tasavallassa Suomen Tullia ja Uruguayn itäisessä tasavallassa kansallista tullidirektoraattia, jotka ovat toimivaltaisia panemaan täytäntöön tämän artiklan (a) kohdassa tarkoitettuja säännöksiä;

c) ”tullilakien vastaisella teolla” tullilakien rikkomista tai sen yritystä;

d) ”tulleilla ja veroilla” tulleja ja kaikkia muita tavaroiden tuonnissa tai viennissä tai näiden yhteydessä kannettavia maksuja, veroja ja kuluja, mutta ei kuitenkaan maksuja tai kuluja, joiden määrä vastaa likimäärin suoritetuista palveluista aiheutuneita kustannuksia, mukaan lukien Suomen tasavallan osalta Euroopan unionin toimivaltaisten elinten määräämät tullit ja verot;

e) ”henkilöllä” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, ellei asiayhteys muuta edellytä;

f) ”henkilötiedoilla” mitä tahansa tietoja,

Nations Organisation as well as the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988 and its Annex, as amended;

Having regard also to the relevant instruments of the Customs Co-operation Council, in particular the Recommendation on Mutual Administrative Assistance of 5 December 1953;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

a) "customs laws" shall mean any legal or regulatory provisions applicable by the customs authorities of the Contracting Parties in connection with the importation, exportation, transit, storage and circulation of goods, including means of payment, whether relating to customs duties, taxes or other charges levied or controlled by the customs authorities, or to measures of prohibition, restriction or control;

b) "customs authority" shall mean the Finnish Customs for the Republic of Finland, and the National Customs Directorate for the Oriental Republic of Uruguay, competent for the enforcement of the provisions referred to in paragraph a) of this Article;

c) "contravention of customs laws" shall mean any violation or attempted violation of customs laws;

d) "customs duties and taxes" shall mean customs duties and all other duties, taxes and charges which are collected on or in connection with the importation or exportation of goods but not including fees and charges which are limited in amount to the approximate costs of services rendered, including for the Republic of Finland, the duties and taxes as set forth by the competent bodies of the European Union;

e) "person" shall mean any natural or legal person, unless the context otherwise requires;

f) "personal data" shall mean any infor-

jotka koskevat tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa henkilöä;

g) ”huumausaineilla” eloperäistä tai synteettistä ainetta, jotka mainitaan vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen I ja II listassa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, sekä ainetta, joka on rinnastettu huumausaineisiin kansallisessa lainsäädännössä;

h) ”psykotropisilla aineilla” eloperäistä, synteettistä tai luonnosta saatavaa ainetta, jotka mainitaan vuoden 1971 psykotropisista aineista koskevan yleissopimuksen I, II, III, ja IV listassa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, sekä mitä tahansa ainetta, joka on rinnastettu psykotropisiin aineisiin kansallisessa lainsäädännössä;

i) ”huumausaineiden lähtöaineilla” kemiallisia aineita, jotka on lueteltu vuonna 1988 huumausaineiden ja psykotropisten aineiden laiton kauppaa vastaan tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen liitteessä, sellaisena kuin se on muutettuna;

j) ”valvotulla läpilaskulla” menettelytapaa, jolla laittomasti kuljetettujen tavaroiden sallitaan kulkea osapuolten alueelta, alueen kautta tai alueelle niiden toimivaltaisten viranomaisten tietien ja valvonnassa tullilakien vastaisiin tekoihin osallisten henkilöiden paljastamiseksi ja tunnistamiseksi;

k) ”pyynnön esittäneellä tulliviranomaisella” sen osapuolen tulliviranomaista, joka pyytää apua tulliasioissa;

l) ”pyynnön vastaanottaneella tulliviranomaisella” sen osapuolen tulliviranomaista, jolta pyydetään apua tulliasioissa.

2 artikla

Sopimuksen soveltamisala

1. Osapuolet antavat tulliviranomaistensa välityksellä ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti toisilleen apua

a) tullilakien asianmukaisen noudattamisen varmistamiseksi;

b) tullilakien vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja niitä koskeviin syytetöihin ryhtymiseksi;

c) tapauksissa, jotka koskevat tullilakien

mation relating to an identified or identifiable individual;

g) "narcotic drugs" shall mean any substance, natural or synthetic, in Schedules I and II of the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961, as amended, as well as any substance assimilated to narcotic drugs in national legislation;

h) "psychotropic substances" shall mean any substance, natural or synthetic, or any natural material in Schedules I, II, III and IV of the Convention on Psychotropic Substances, 1971, as amended, as well as any substance assimilated to psychotropic substances in national legislation;

i) "precursors" shall mean chemical substances listed in the Annex to the 1988 United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, as amended.

j) "controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit consignments to pass out of, through or into the territories of the Parties with the knowledge and under supervision of their competent authorities, with a view to detecting and identifying persons involved in contraventions of customs laws;

k) "requesting customs authority" shall mean the customs authority of the Contracting Party which requests assistance in customs matters;

l) "requested customs authority" shall mean the customs authority of the Contracting Party from which assistance in customs matters is requested.

Article 2

Scope of the Agreement

1. The Contracting Parties shall, through their customs authorities and in accordance with the provisions set out in this Agreement, afford each other assistance:

a) in order to ensure that customs laws are properly followed;

b) in order to prevent, investigate and prosecute contraventions of customs laws;

c) in cases concerning delivery/notification

soveltamiseen liittyvien asiakirjojen tiedoksi antamista.

2. Tämän sopimuksen mukaista apua annetaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sekä pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen toimivallan ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa. Tarvittaessa pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen voi siirtää avunannon muun toimivaltaisen viranomaisen hoidettavaksi.

3. Tämä sopimus ei koske tullien, verojen ja muiden maksujen perintää.

4. Tämä sopimus ei vaikuta niiden rikosasioissa annettavaa oikeusapua koskevien kansainvälisten sopimusten tai tulliyhteistyötä koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamiseen, joita osapuolet ovat tehneet.

3 artikla

Avunannon ala

1. Säännösten ja määräysten mukaisesti osapuolten tulliviranomaiset toimittavat toisilleen — pyynnöstä ja tarvittaessa ennakkotutinnan suoritettuaan — kaikki tiedot, joiden avulla ne voivat varmistaa tullien ja verojen asianmukaisen kantamisen, ja erityisesti tiedot, jotka helpottavat

a) tavaroiden tullausarvon, tariffinimikkeen ja alkuperän määrittämistä;

b) kieltoja, rajoituksia ja valvontaa koskevien säännösten täytäntöönpanoa.

2. Pynnön vastaanottanut tulliviranomainen toimittaa pyynnöstä kaikki kyseisen osapuolen alueella sovellettavia tullilakeja ja menettelyjä koskevat tiedot, joilla on merkitystä tullilakien vastaisen teon tutkinnassa.

3. Tulliviranomaiset toimittavat toisilleen joko pyynnöstä tai oma-aloitteisesti tiedot ja asiakirjat, joiden avulla voidaan varmistaa tullilakien asianmukainen soveltaminen sekä tullilakien vastaisten tekojen estäminen, tutkinta ja torjunta.

4. Suorittaessaan tutkintaa toisen tulliviranomaisen puolesta kumpikin tulliviran-

of documents regarding application of customs laws.

2. Assistance within the framework of this Agreement shall be rendered in accordance with the legislation in force in the territory of the state of the requested Contracting Party and within the competence and available resources of the requested customs authority. If necessary, the requested customs authority can arrange for assistance to be provided by another competent authority.

3. This Agreement does not provide for the recovery of customs duties, taxes and any other charges.

4. This Agreement shall not affect the application of international agreements on legal assistance in criminal matters or international agreements on customs co-operation into which the Contracting Parties have entered.

Article 3

Scope of assistance

1. In the context of the legal and regulatory provisions, the customs authorities of the Contracting Parties will exchange any information — upon request and after prior investigation if needed — enabling them to ensure the correct collection of customs duties and taxes, especially the information that facilitates:

a) the determination of dutiable value, the tariff classification and the origin of goods;

b) the enforcement of the provisions concerning prohibitions, restrictions and controls.

2. On request the requested customs authority shall provide all information about the customs laws and procedures applicable in the territory of that Contracting Party which are relevant to enquiries relating to a contravention of customs laws.

3. The customs authorities shall provide each other, either on request or on their own initiative, with information and documents which help to ensure proper application of customs laws and the prevention, investigation and repression of contraventions of customs laws.

4. Either customs authority shall, in making inquiries on behalf of the other customs au-

omainen toimii siten kuin toimiessaan omaan lukuunsa tai oman osapuolensa toisen viranomaisen pyynnöstä.

5. Jollei pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen ole asianmukainen virasto täyttämään pyyntöä, se lähettää pyynnön viipymättä asianmukaiselle virastolle pyytäen siltä yhteistyötä.

4 artikla

Avunantotapauksia

Tulliviranomaiset ilmoittavat omaloitteisesti tai pyynnöstä toisilleen seuraavat tiedot:

a) onko osapuolen valtion alueelle tuodut tavarat viety laillisesti toisen osapuolen valtion alueelta, ja mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu;

b) onko osapuolen valtion alueelta viedyt tavarat tuotu laillisesti toisen osapuolen valtion alueelle, ja mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu;

c) onko tavarat, joille on myönnetty etuuskohtelu vietäessä ne osapuolen valtion alueelta, tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen valtion alueelle; tällöin tietoja annetaan myös kaikista tullivalvontatoimenpiteistä, joita tavariin on kohdistettu.

5 artikla

Erityisvalvonta

1. Pynnön vastaanottanut tulliviranomainen toimittaa pyynnöstä tietoja ja kohdistaa erityisvalvontaa

a) henkilöihin, joiden pyynnön esittänyt tulliviranomainen tietää syyllistyneen tai epäilee syyllistyvän tullilakien vastaiseen tekkoon, ja erityisesti henkilöihin, jotka liikkuvat pyynnön vastaanottaneen osapuolen valtion alueelle tai alueelta;

b) tavaroiden liikkeisiin, joiden pyynnön esittänyt tulliviranomainen on ilmoittanut an-

thority, act as if they were being made on its own account or at the request of another authority of that Contracting Party.

5. In case the requested customs authority is not the appropriate agency to comply with the request, it shall promptly transmit it to the appropriate agency and seek the co-operation of that agency.

Article 4

Instances of assistance

The customs authorities shall, on their own initiative or upon request, supply to each other the following information:

a) whether goods imported into the territory of the state of one of the Contracting Parties have been lawfully exported from the territory of the state of the other Contracting Party, and the customs procedure if any, under which the goods have been placed;

b) whether goods exported from the territory of the state of one of the Contracting Parties have been lawfully imported into the territory of the state of the other Contracting Party and the customs procedure, if any, under which the goods have been placed.

c) whether goods which are granted favourable treatment upon exportation from the territory of the state of one Contracting Party have been duly imported into the territory of the state of the other Contracting Party, it being understood that information shall also be provided on any customs control measures to which they have been subjected.

Article 5

Special surveillance

1. On request the requested customs authority shall provide information on, and maintain special surveillance over:

a) persons known to the requesting customs authority to have committed a contravention of customs laws or suspected of doing so, particularly those moving into and out of the territory of the state of the requested Contracting Party;

b) movements of goods notified by the requesting customs authority as giving rise to

tavan aihetta epäillä laitonta kauppaa, joka suuntautuu pyynnön esittäneen osapuolen valtion alueelle;

c) kuljetusvälineisiin, joita pyynnön esittänyt tulliviranomainen epäilee käytettävän jommankumman osapuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa;

d) tavaroiden varastointipaikkoihin, joita pyynnön esittänyt tulliviranomainen epäilee käytettävän jommankumman osapuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa.

2. Toimivaltansa rajoissa ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti osapuolten tulliviranomaiset estävät

a) sellaisten tavaroiden viennin, joita tiedetään tai todennäköisin syin epäillä vietävän toisen osapuolen valtion alueelle käytettäväksi siellä muihin tarkoituksiin kuin osapuolten väliseen lailliseen kaupankäyntiin;

b) sellaisten tavaroiden viennin, joiden tuonti toisen osapuolen valtion alueelle on kielletty.

6 artikla

Erityisen merkittävien tavaroiden laittoman kaupan vastaiset toimet

Tulliviranomaiset toimittavat viipymättä toisilleen oma-aloitteisesti tai pyynnöstä kaikki asiaan liittyvät tiedot suoritetuista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat jommankumman osapuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisia tekoja ja jotka koskevat erityisesti

a) aseiden, ammusten ja räjähdysaineiden liikkumista;

b) sellaisten arkaluonteisten ja strategisten tavaroiden liikkumista, joihin kohdistetaan asianomaisten kansainvälisten sopimusten ja monenvälisten järjestelyjen ja/tai niitä vastaavien asesulkupoliittisten velvoitteiden mukaista valvontaa;

c) huumausaineiden, psykotrooppisten aineiden ja huumausaineiden lähtöaineiden liikkumista;

suspected illicit traffic towards the territory of the state of the requesting Contracting Party;

c) means of transport suspected by the requesting customs authority of being used to commit contraventions of customs laws in force in the territory of the state of either Contracting Party;

d) places used for storing goods which are suspected by the requesting customs authority of being used to commit contraventions of customs laws in force in the territory of the state of either Contracting Party.

2. Within their competence, and in accordance with their domestic legislation, the customs authorities of the Contracting Parties shall prevent:

a) the exportation of goods which are known to be or, on reasonable grounds, suspected of being exported into the territory of the state of the other Contracting Party to be used for other purposes than in the legitimate trade between the Contracting Parties;

b) the exportation of goods the importation of which is forbidden into the territory of the state of the other Contracting Party.

Article 6

Action against illicit traffic of goods of special importance

The customs authorities shall, on their own initiative or upon request and without delay, supply to each other all relevant information on activities, completed or planned, which constitute or appear to constitute a contravention of the customs laws in force in the territory of the state of one of the Contracting Parties especially in the field of movement of:

a) arms, ammunition and explosives;

b) sensitive and strategic goods subject to control in accordance with the international treaties concerned and the relevant multilateral arrangements or regimes and/or concurring non-proliferation obligations;

c) narcotic drugs, psychotropic substances and precursors;

d) sellaisten taide- ja antiikkiesineiden liikkumista, joilla on merkittävää historiallista, kulttuurista tai arkeologista arvoa;

e) myrkyllisten aineiden, radioaktiivisten aineiden sekä ympäristölle tai terveydelle vaarallisten tavaroiden ja aineiden liikkumista;

f) korkeiden tullien tai verojen alaisten tavaroiden liikkumista, erityisesti alkoholijuomien ja tupakkatuotteiden liikkumista;

g) tekijän- ja teollisoikeuksia loukkaavien tavaroiden liikkumista.

7 artikla

Valvottu läpilasku

1. Tulliviranomaiset käyttävät yhteisymmärryksessä ja kukin kansallisen lainsäädännön määräämän toimivaltansa puitteissa valvottua läpilaskua tunnistaakseen rikkomukseen osallistuvat henkilöt. Jollei valvotun läpilaskun käytöstä päättäminen kuulu tulliviranomaisen toimivaltaan, se ryhtyy yhteistyöhön kyseisen toimivallan omaavien kansallisten viranomaisten kanssa tai siirtää asian käsittelyä näille viranomaisille.

2. Laittomat lähetykset, joiden valvotusta läpilaskusta on sovittu, voidaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suostumuksella joko pysäyttää ja laskea eteenpäin koskettamatta tavariin tai poistaa ne taikka korvata ne kokonaan tai osittain.

3. Valvotun läpilaskun päätökset tehdään tapauskohtaisesti, ja tarvittaessa niihin voi liittyä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välisiä taloudellisia järjestelyitä ja sopimuksia.

4. Valvottu läpilasku ei saa aiheuttaa merkittävää vaaraa kenenkään henkilön hengelle, terveydelle tai vapaudelle tai mitään merkittävää vaaraa laajamittaisesta vahingosta ympäristölle, omaisuudelle tai varallisuudelle.

8 artikla

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tässä sopimuksessa tarkoitetut pyynnöt tehdään kirjallisesti. Pyyntöön täyttämiseen

d) objects of art and antiquity which are of significant historical, cultural or archaeological value;

e) poisonous substances, radioactive materials as well as other goods and substances dangerous to environment or health;

f) goods subject to high duties or taxes, in particular, alcoholic beverages and tobacco products;

g) goods infringing Intellectual Property Rights.

Article 7

Controlled delivery

1. The customs authorities shall, by mutual consent and each within its competence determined by national legislation, use controlled delivery in order to identify persons involved in a contravention. When a decision on the use of controlled delivery is not within the competence of the customs authority, it shall initiate co-operation with national authorities having such competence or transfer the case to that authority.

2. Illicit consignments whose controlled delivery is agreed to may, with the consent of the competent national authorities, be intercepted and allowed to continue with the goods intact or removed and seized or replaced in whole or in part.

3. Decisions concerning the use of controlled delivery are to be taken on a case-by-case basis, and may if necessary take into account financial arrangements and understandings between the competent national authorities.

4. Controlled delivery must not cause significant danger to the life, health or freedom of any person, or any significant danger of extensive damage to the environment, to property or to assets.

Article 8

Form and substance of requests for assistance

1. Requests pursuant to this Agreement shall be made in writing. They shall be ac-

tarvittavat asiakirjat liitetään pyyntöön. Myös suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä, jos se tilanteen kiireellisyyden vuoksi on tarpeen, mutta ne on välittömästi vahvistettava kirjallisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä esitetään seuraavat tiedot:

- a) pyynnön esittävä tulliviranomainen;
- b) pyydetty toimenpiteet;
- c) pyynnön tarkoitus ja aihe;
- d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset tekijät;
- e) mahdollisimman tarkat ja kattavat tiedot tutkinnan kohteena olevista henkilöistä;
- f) yhteenveto asiaa koskevista seikoista ja jo suoritetusta tutkinnasta lukuun ottamatta 9 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

3. Avunantoa koskevat pyynnöt tehdään englannin kielellä.

4. Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, voidaan vaatia sen korjausta tai täydennystä; varotoimenpiteitä voidaan kuitenkin määrätä pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisten lakien mukaisesti.

9 artikla

Asiakirjojen tiedoksi antaminen

1. Toisen osapuolen tulliviranomaisen pyynnöstä osapuolen tulliviranomainen antaa valtionsa alueella asuville tai sinne sijoittuneille asianomaisille henkilöille tiedoksi asiakirjoja, jotka liittyvät tullilakien soveltamista koskeviin hallintoviranomaisten toimenpiteisiin ja päätöksiin.

2. Asiakirjojen tiedoksi antaminen toimitetaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Asiakirjojen tiedoksi antaminen voidaan kuitenkin toimittaa myös noudattaen pyynnössä esitettyä erityistä muotoa tai menettelyä edellyttäen, ettei tätä voida pitää pyynnön vastaanottaneen osapuolen lakien vastaisena.

3. Tiedoksiannon todisteena voi olla asian-

companied by the documents necessary to enable compliance with the request. When required, because of the urgency of the situation, oral requests may be accepted, but must be confirmed in writing immediately.

2. Requests pursuant to paragraph 1 of this Article shall include the following information:

- a) the customs authority making the request;
- b) the measures requested;
- c) the object of and the reason for the request;
- d) the laws, rules and other legal elements involved;
- e) indications as exact and comprehensive as possible on the persons who are the target of the investigations;
- f) a summary of the relevant facts and of the inquiries already carried out, except in cases provided for in Article 9.

3. Requests for assistance shall be submitted in the English language.

4. If a request does not meet formal requirements, its correction or completion may be demanded; precautionary measures may, however, be ordered in accordance with the domestic laws of the requested Contracting Party.

Article 9

Notification of documents

1. At the request of the customs authority of one Contracting Party, the customs authority of the other Contracting Party shall notify the persons concerned, residing or established in the territory of its state, of documents relating to measures and decisions taken by the administrative authorities in application of customs laws.

2. Notification of documents shall be made in accordance with the legislation in force in the territory of the state of the requested Contracting Party. Notification of documents may, however, also be made following a particular form or method contained in the request provided that this is not to be considered to be contrary to the laws of the requested Contracting Party.

3. Evidence of notification may take the

omaisen henkilön antama, päiväyksellä ja al-
lekirjoituksella varustettu vastaanottodistutus
tai pyynnön vastaanottaneen osapuolen toi-
mivaltaisen viranomaisen antama todistus,
josta käyvät ilmi tiedoksiantotapa ja -päivä.

10 artikla

Tutkinta

1. Tulliviranomainen ryhtyy toisen tullivi-
ranomaisen pyynnöstä tutkimaan toimia, jot-
ka ovat tai ilmeisesti ovat pyynnön esittäneen
tulliviranomaisen valtion alueella voimassa
olevien tullilakien vastaisia, ja se ilmoittaa
tämän tutkinnan tulokset pyynnön esittäneel-
le tulliviranomaiselle.

2. Tutkinta toimitetaan pyynnön vastaanot-
taneen tulliviranomaisen valtion alueella
voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.
Pyyntöön vastaanottanut tulliviranomainen
toimii siten kuin toimiessaan omaan lukuun-
sa.

3. Tullilakien vastaisen teon tutkintaa var-
ten voivat pyynnön esittäneen tulliviranomai-
sen erityisesti nimeämät virkamiehet kirjalli-
sen pyynnön perusteella, pyynnön vastaanot-
taneen tulliviranomaisen luvalla ja sen mah-
dollisesti asettamien ehtojen

a) saada pyynnön vastaanottaneen tullivi-
ranomaisen yksiköistä tietoja, jotka koskevat
kyseistä tullilakien vastaista tekoa,

b) olla läsnä tutkinnassa, jota pyynnön vas-
taanottanut tulliviranomainen suorittaa toisen
osapuolen valtion alueella ja jolla on merki-
tystä pyynnön esittäneelle tulliviranomaisel-
le.

11 artikla

Tiedostot ja asiakirjat

1. Osapuolen tulliviranomainen toimittaa
oma-aloitteisesti tai pyynnöstä toisen osapuol-
len tulliviranomaiselle kertomuksia, todistus-
asiakirjoja tai oikeaksi todistettuja asiakirja-
jäljennöksiä, jotka sisältävät kaikki saatavilla
olevat tiedot suoritetuista tai suunnitelluista
toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat sen
osapuolen valtion alueella voimassa olevien

form of a dated and signed acknowledgement
of receipt by the person concerned or of a
certificate of the competent authority in the
requested Contracting Party, indicating the
method and date of the notification.

Article 10

Inquiries

1. If one customs authority so requests, the
other customs authority shall initiate inquir-
ies concerning operations which are, or ap-
pear to be, contrary to the customs laws in
force in the territory of the state of the re-
questing customs authority, and it shall
communicate the results of such inquiries to
the requesting customs authority.

2. These inquiries shall be conducted under
the laws in force in the territory of the state
of the requested customs authority. The re-
quested customs authority shall proceed as if
it were acting on its own account.

3. On written request, the officials specially
designated by the requesting customs au-
thority may, with the authorization of the re-
quested customs authority and subject to
conditions the latter may impose, for the pur-
pose of investigating a contravention of cus-
toms laws:

a) obtain from the offices of the requested
customs authority information in respect of
that contravention of customs laws;

b) be present during an inquiry conducted
by the requested customs authority in the ter-
ritory of the state of the other Contracting
Party and relevant to the requesting customs
authority.

Article 11

Files and documents

1. The customs authority of one Contract-
ing Party shall, on its own initiative or upon
request supply to the customs authority of the
other Contracting Party reports, records of
evidence or certified copies of documents
giving all available information on transac-
tions, completed or planned, which constitute
or appear to constitute a contravention of the

tullilakien vastaisia tekoja.

2. Tässä sopimuksessa tarkoitetut asiakirjat voidaan korvata tietokoneella tuotetulla mis-sä tahansa muodossa olevalla samansisältöi-sellä tiedolla. Samanaikaisesti olisi toimitet-tava kaikki asiaan liittyvä tietojen ja asiakir-jojen tulkintaa tai käyttöä varten tarvittava aineisto.

3. Alkuperäisiä tiedostoja ja asiakirjoja pyydetään vain silloin, kun oikeaksi todistet-ut jäljennökset olisivat riittämättömiä.

4. Tämän sopimuksen mukaisesti saadut alkuperäiset tiedostot ja asiakirjat palautetaan mahdollisimman pian.

12 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

1. Jos osapuoli tullilakien vastaisen teon yhteydessä sitä pyytää, pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen voi mahdollisuuksien mukaan valtuuttaa virkamiehensä esiintymään pyynnön esittäneen osapuolen toimi-valtaisten viranomaisten edessä asiantuntijoi-na tai todistajina virantoimituksessa toteami-ensa seikkojen osalta sekä esittämään todis-tusaineistoa. Esiintymispyynnöstä on käytävä selvästi ilmi, minkä asian johdosta ja missä ominaisuudessa virkamies esiintyy.

2. Pynnön hyväksyvä tulliviranomainen täsmentää annettavassa valtuutuksessa tarvit-taessa ne rajat, joissa sen virkamiehet voivat esiintyä asiantuntijoina tai todistajina.

13 artikla

Virkamiesten käynnejä koskevat järjestelyt

Kun osapuolen tulliviranomaisen virka-miehet ovat tämän sopimuksen mukaisissa tapauksissa läsnä toisen osapuolen valtion alueella, heidän on aina pystyttävä todista-maan virka-asemansa. He eivät saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa aseita.

customs laws in force in the territory of the state of that Contracting Party.

2. The documents provided for in this Agreement, may be replaced by computerized information produced in any form for the same purpose. All relevant materials for the interpretation or utilization of the information and documents should be supplied at the same time.

3. Original files and documents shall be requested only in cases where certified copies would be insufficient.

4. Original files and documents received under this Agreement shall be returned at the earliest opportunity.

Article 12

Experts and witnesses

1. Upon request of a Contracting Party in connection with a contravention of customs laws, the requested customs authority may authorize its officials, whenever possible, to testify before the competent authorities of the requesting Contracting Party as experts or witnesses regarding facts established by them in the course of their official duties and to produce evidence. The request for the appearance must clearly indicate in what case and in what capacity the official is to appear.

2. The customs authority accepting the request states precisely, if required, in the authorization issued, the limits within which its officials may testify.

Article 13

Arrangements for visiting officials

When, in the circumstances provided by this Agreement, officials of the customs authority of one Contracting Party are present in the territory of the state of the other Contracting Party, they must at all times be able to furnish proof of their official capacity. They must not be in uniform nor carry arms.

14 artikla

Tietojen ja asiakirjojen käyttö

1. Saatuja tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia käytetään tämän sopimuksen tarkoituksiin ja niitä saa käyttää muihin tarkoituksiin ainoastaan tiedot toimittaneen tulliviranomaisen etukäteen antamalla kirjallisella suostumuksella ja ne ovat viimeksi mainitun viranomaisen asettamien rajoitusten alaisia. Näitä määräyksiä ei sovelleta tietoihin, asiakirjoihin ja muihin ilmoituksiin, jotka koskevat huumausaineisiin ja psykotrooppisiin aineisiin liittyviä rikoksia. Kyseisiä tietoja saa luovuttaa muille viranomaisille, jotka ovat suoranaisesti mukana huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan vastustamisessa.

2. Kaikki tämän sopimuksen mukaisesti missä tahansa muodossa toimitetut tiedot ovat luottamuksellisia. Niihin sovelletaan virkasalaisuusvelvoitetta ja ne nauttivat samaa suojaa kuin vastaavat tiedot ja asiakirjat nauttivat tiedot vastaanottaneen osapuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön nojalla.

3. Tämän artiklan 1 kohta ei estä käyttämästä tietoja oikeus- tai hallintomenettelyissä, jotka on jälkeenpäin pantu vireille tullilakien rikkomisen vuoksi.

15 artikla

Henkilötietojen suojaaminen ja käyttö

1. Osapuolten valtioiden alueilla voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sovelletaan tämän sopimuksen nojalla vaihdettavien henkilötietojen suojaan seuraavia vähimmäisedellytyksiä:

a) sopimuksen 3 artiklan määräysten estämättä henkilötietoja ei saa toimittaa, jos on perusteltua syytä olettaa, että toimitettujen tietojen välittäminen tai käyttö olisi jommankumman osapuolen lain ja erityisesti tietosuojalainsäädännön vastaista. Tästä vaatuksesta ei voida poiketa silloinkaan, kun tietojen luovuttamisen ei voida katsoa haittaavan kyseistä henkilöä. Tiedot vastaanottavan tulliviranomaisen on pyydyttävä ilmoit-

Article 14

Use of information and documents

1. Information, documents and other communications obtained shall be used for the purposes of this Agreement and may be used for other purposes only with prior written consent of the customs authority which furnished the information and shall be subject to any restrictions laid down by that authority. These provisions are not applicable to information, documents and other communications concerning contraventions relating to narcotic drugs and psychotropic substances. Such information may be communicated to other authorities directly involved in combating illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances.

2. Any information communicated in whatever form pursuant to this Agreement shall be of confidential nature. It shall be covered by the obligation of official secrecy and shall enjoy the protection extended to the same kind of information and documents under the legislation in force in the territory of the state of the Contracting Party which received it.

3. Paragraph 1 of this Article shall not impede the use of information in any judicial or administrative proceedings subsequently instituted for failure to comply with customs laws.

Article 15

Protection and use of personal data

1. In accordance with the legislation in force in the territories of the state of the Contracting Parties the protection of personal data exchanged under this Agreement shall be subject at least to the following conditions:

a) notwithstanding the provisions of Article 3, personal data shall not be transmitted whenever there are reasonable grounds to believe that the transfer or the use made of the data transmitted would be contrary to the law of one of the Contracting Parties, and legislation on data protection in particular. Nor can this requirement be ignored in cases where the transmission of data cannot be deemed to cause inconvenience to the person concerned.

tettava tiedot toimittaneelle tulliviranomaiselle niiden käytöstä sekä saavutetuista tuloksista;

b) henkilötietoja saa toimittaa ainoastaan tulliviranomaisille ja muille lainvalvontaviranomaisille sekä syyttäjä- ja oikeusviranomaisille, jos niitä tarvitaan syyttämistarkoituksiin. Tällaisia tietoja ei saa luovuttaa muille henkilöille kuin niille, joilta niiden käyttämistä näihin tarkoituksiin vaaditaan, elleivät tietoja toimittavat viranomaiset anna siihen tapauskohtaisesti suostumustaan ja ellei vastaanottavien viranomaisten toimintaa säätelevä laki salli tietojen luovuttamista;

c) pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen on varmistettava toimitettavien henkilötietojen paikkansapitävyys ja oikeellisuus. Tiedot toimittava tulliviranomainen varmistaa, että tiedot ovat virheettömiä ja ajantasaisia. Pynnön esittänyt tulliviranomainen korjaa, hävittää tai poistaa henkilötiedot tarvittaessa;

d) pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen toimittaa yhdessä henkilötietojen kanssa tiedon omassa lainsäädännössään säädetyistä tietojen poistamisen määräajasta. Henkilötietoja ei säilytetä kauempaa kuin on tarpeen sitä tarkoitusta varten, johon ne on luovutettu;

e) tulliviranomaiset pitävät rekisteriä lähetetyistä ja vastaanotetuista henkilötiedoista sekä suojaavat kaikki henkilötiedot tehokkaasti luvattomalta käytöltä, muuttamiselta, julkaisemiselta, vahingoittamiselta ja tuhoamiselta.

2. Vaihdettaessa henkilötietoja tämän sopimuksen nojalla osapuolet varmistavat tietosuojan tason, joka vastaa vähintään tämän sopimuksen erottamattomana osana olevan liitteen periaatteiden soveltamisesta syntyvää tasoa.

3. Osapuolet ilmoittavat toisilleen sen toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, jolle henkilötietojen suojaa koskevia kyselyitä voidaan osoittaa.

Upon request, the receiving customs authority shall inform the furnishing customs authority of the use made of the information supplied and of the results achieved;

b) personal data may only be transmitted to customs authorities and other law enforcement authorities, and in the case of need for prosecution purposes, to public prosecution and judicial authorities. Such information shall not be communicated to persons other than those required to use it for such purposes unless the authorities supplying the information agree case-by-case and the law governing the receiving authorities allows such communication;

c) the requested customs authority must ascertain the validity and correctness of the personal data to be submitted. The customs authority which transmits data shall ensure that they are accurate and up-to-date. The requesting customs authority shall correct, destroy or delete the personal data, if so required;

d) the requested customs authority shall together with the personal data provide information on the required deadline for data deletion according to its own legislation. Personal data shall be kept for a period not exceeding that necessary for the purpose for which they were communicated;

e) the customs authorities shall keep a register on personal data submitted or received and effectively protect any personal data against unauthorised access, modification, publication, damage or destruction.

2. Where personal data are exchanged under this Agreement, the Contracting Parties shall ensure a standard of data protection at least equivalent to that resulting from the implementation of principles in the Annex to this Agreement, which is an integral part of this Agreement.

3. The Contracting Parties shall notify each other of the competent national authority to which inquiries concerning protection of personal data can be addressed.

16 artikla

*Tietojen ja asiakirjojen käyttö todistusaineis-
tona*

1. Tulliviranomaiset voivat tämän sopimuksen tarkoituksen mukaisesti ja sen soveltamisalan rajoissa käyttää tämän sopimuksen mukaisesti saatuja tietoja ja asiakirjoja todistusaineistona todistusasiakirjojaan, kertomuksiaan ja todistajanlausuntojaan sekä oikeudenkäyntejään varten.

2. Tällaisten tietojen ja asiakirjojen käyttö todistusaineistona tuomioistuimissa ja niille annettava todistusvoima määräytyvät osapuolten kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

17 artikla

Poikkeukset avunantamisvelvollisuudesta

1. Jos toisen osapuolen pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen katsoo, että sille esitetyn avunpyynnön täyttäminen vahingoittaisi tämän osapuolen täysivaltaisuutta, turvallisuutta, yleistä järjestystä tai muita olennaisia etuja tai merkitsisi teollisten tai liike- tai ammattisalaisuuksien loukkaamista taikka olisi sen kansallisen oikeusjärjestelmän peruseriaatteiden vastaista, se voi kieltäytyä avunannosta tai antaa sitä osittain taikka tietyn ehdoin tai edellytyksin.

2. Jos pyynnön esittänyt tulliviranomainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi antaa pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen sitä pyytäessä, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Tällöin avunpyyntöön suostuminen jää pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen harkittavaksi.

3. Pynnön vastaanottanut tulliviranomainen voi lykätä avunantoa sillä perusteella, että se haittaisi meneillään olevaa tutkintaa, syyttämistä tai oikeudenkäyntiä. Tällaisessa tapauksessa pyynnön vastaanottanut tulliviranomainen neuvottelee pyynnön esittäneen tulliviranomaisen kanssa selvittääkseen, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen mahdollisesti asettamin ehdoin tai edellytyksin.

Article 16

Use as evidence of information and documents

1. The customs authorities may, in accordance with the purposes and within the scope of this Agreement, in their records of evidence, reports and testimonies, and in proceedings brought before courts, use as evidence information and documents obtained in accordance with this Agreement.

2. The use made of such information and documents as evidence in courts and the weight to be attached thereto shall be determined in accordance with the national legislation of the Contracting Parties.

Article 17

Exceptions to the obligation to provide assistance

1. If the requested customs authority of one Contracting Party considers that compliance with the assistance requested from it would be prejudicial to the sovereignty, security, public order or other essential interests of that Contracting Party, or would involve a violation of an industrial, commercial or professional secret or would be contrary to the basic principles of its domestic legal system, it may refuse to provide assistance, or provide it partly or provide it subject to certain conditions or requirements.

2. If the requesting customs authority would be unable to comply if a similar request were made by the requested customs authority, it shall draw attention to that fact in its request. Compliance with such a request shall be at the discretion of the requested customs authority.

3. Assistance may be postponed by the requested customs authority on the grounds that it will interfere with an ongoing investigation, prosecution or proceeding. In such a case the requested customs authority shall consult the requesting customs authority to determine if assistance can be given subject to such terms or conditions as the requested customs authority may require.

4. Jos avunannosta kieltäydytään tai sitä lykätään, tulliviranomaiset ilmoittavat siitä toisilleen yksilöiden samalla kieltäytymisen tai lykkäyksen perustelut.

18 artikla

Kustannukset

1. Tulliviranomaiset eivät vaadi toisiltaan korvausta niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat tämän sopimuksen täytäntöönpanosta, lukuun ottamatta asiantuntijoille ja todistajille maksettavia kuluja ja korvauksia sekä muiden kuin valtion palveluksessa olevien kääntäjien ja tulkkien kuluja, joista vastaa pyynnön esittänyt tulliviranomainen.

2. Jos pyynnön täyttämistä aiheutuu huomattavia ja erityisiä kuluja, osapuolet neuvottelevat keskenään määrittääkseen pyynnön täyttämisen ehdot ja edellytykset sekä kustannusten jakotavan.

19 artikla

Täydentävyys

Rajoittamatta 14 ja 15 artiklojen soveltamista tämä sopimus ei estä soveltamista Euroopan unionin säännöksiä Euroopan unionin komission toimivaltaisten yksikköjen ja Suomen tasavallan tulliviranomaisten välisestä tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja Euroopan unionille mahdollisesti merkityksellisiä tietoja.

20 artikla

Sopimuksen täytäntöönpano

1. Tämän sopimuksen mukaista apua annetaan suoraan osapuolten tulliviranomaisten kesken.

2. Tulliviranomaiset sopivat tämän sopimuksen täytäntöönpanoa helpottavista yksityiskohtaisista järjestelyistä.

3. Tulliviranomaiset voivat ryhtyä toimiin järjestääkseen henkilökohtaisen ja suoran yhteydenpidon tullilakien vastaisten tekojen

4. The customs authorities shall notify each other where assistance is denied or postponed, specifying the reasons for the denial or postponement.

Article 18

Costs

1. The customs authorities shall waive all claims for reimbursement of costs incurred in the execution of this Agreement, except for expenses and allowances paid to experts and to witnesses as well as costs of translators and interpreters other than Government employees, which shall be borne by the requesting customs authority.

2. If expenses of a substantial and extraordinary nature are or will be required to execute the request, the Contracting Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

Article 19

Complementarity

Without prejudice to Articles 14 and 15, this Agreement shall not prejudice the European Union provisions governing the communication between the competent services of the Commission of the European Union and the customs authorities of the Republic of Finland of any information obtained in customs matters, which could be of the European Union interest.

Article 20

Implementation of the Agreement

1. Assistance under this Agreement shall be exchanged directly between the customs authorities of the Contracting Parties.

2. The customs authorities shall decide on detailed arrangements to facilitate the implementation of this Agreement.

3. The customs authorities may take measures so that their officials responsible for the investigation or repression of contra-

tutkinnasta tai torjunnasta vastaavien virkamiestensä kesken sisäisten hallinnollisten menettelyidensä mukaisesti.

4. Kaikki tämän sopimuksen täytäntöönpanoon ja tulkintaan liittyvät riitakysymykset ratkaistaan osapuolten tulliviranomaisten välisissä neuvotteluissa. Ne riidat, joihin ei löydetä sovintoratkaisua, ratkaistaan diplomaattiteitse.

5. Tässä sopimuksessa tarkoitetut tiedot toimitetaan niille virkamiehille, jotka kumpikin tulliviranomainen on erityisesti nimennyt tähän tarkoitukseen.

21 artikla

Alueellinen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan Suomen tasavallan tullialueella ja Uruguayn itäisen tasavallan tullialueella.

22 artikla

Lisäykset ja muutokset

Osapuolten keskinäisellä suostumuksella tähän sopimukseen voidaan tehdä muutoksia ja lisäyksiä erillisten pöytäkirjojen muodossa, jotka ovat tämän sopimuksen erottamattomia osia. Nämä pöytäkirjat tulevat voimaan tämän sopimuksen 23 artiklassa kuvatun menettelyn mukaisesti.

23 artikla

Voimaantulo ja päätyminen

1. Osapuolet ilmoittavat toisilleen kirjallisesti diplomaattiteitse, kun kaikki tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet on suoritettu. Sopimus astuu voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua viimeisen ilmoituksen vastaanotosta.

2. Tämä sopimus on tarkoitettu olemaan voimassa toistaiseksi. Kumpikin osapuoli voi irtisanoa sopimuksen diplomaattiteitse tehtä-

ventions of customs laws maintain personal and direct relations with each other in accordance with their internal administrative procedures.

4. All disputable issues connected with implementation and interpretation of this Agreement shall be solved through negotiations between the customs authorities of the Contracting Parties. Conflicts for which no amicable solutions are found shall be settled through diplomatic channels.

5. The information referred to in this Agreement shall be communicated to officials who are specially designated for this purpose by each customs authority.

Article 21

Territorial application

This Agreement shall be applicable to the customs territory of the Republic of Finland and to the customs territory of the Oriental Republic of Uruguay.

Article 22

Additions and amendments

Upon mutual consent of the Contracting Parties any additions and amendments formalized in separate Protocols, which will be an integral part of this Agreement, may be introduced to this Agreement. Such Protocols will enter into force according to the procedure described in Article 23 of this Agreement.

Article 23

Entry into force and termination

1. The Contracting Parties shall notify each other through diplomatic channels when all necessary national legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force sixty days after the last notification has been received.

2. This Agreement is intended to be of unlimited duration. Either Contracting Party may terminate it by a written notice through

HE 91/2017 vp

vällä kirjallisella ilmoituksella.

3. Sopimuksen irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun toinen osapuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

4. Sopimuksen päättyessä käynnissä olevat menettelyt saatetaan mahdollisuuksien mukaan päätökseen tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2017 kahtena alkuperäiskappaleena suomen, espanjan ja englannin kielellä, jotka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset. Jos tulkinassa ilmenee eroavaisuuksia, englanninkielinen teksti on ratkaiseva.

Suomen tasavallan puolesta:

Uruguayn itäisen tasavallan puolesta:

diplomatic channels.

3. The termination shall take effect upon expiry of six months after such a notice has been received by the other Contracting Party.

4. Ongoing proceedings at the time of termination shall, as far as possible, be completed in accordance with the provisions of this Agreement.

In witness whereof the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Helsinki on the 13th of February 2017 in two originals, each in the Finnish, Spanish and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Republic of Finland:

For the Oriental Republic of Uruguay:

Liite

**LIITE SOPIMUKSEEN SUOMEN
TASAVALLAN JA URUGUAYN ITÄISEN
TASAVALLAN VÄLISESTÄ KESKINÄI-
SESTÄ AVUNANNOSTA JA YHTEIS-
TYÖSTÄ TULLIASIOISSA**

**ANNEX TO THE AGREEMENT BE-
TWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND
AND THE ORIENTAL REPUBLIC OF
URUGUAY ON MUTUAL ASSISTANCE
AND COOPERATION IN CUSTOMS
MATTERS**

TIETOSUOJAN PERUSPERIAATTEET

**BASIC PRINCIPLES OF DATA
PROTECTION**

1. Automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävien henkilötietojen on oltava:

a) asianmukaisesti ja laillisesti hankittuja ja käsiteltäviä;

b) määriteltyjä ja laillisia tarkoituksia varten tallennettuja sekä ainoastaan näiden tarkoitusten mukaisesti käytettäviä;

c) riittäviä, merkityksellisiä ja oikeasuhteisia niihin tarkoituksiin nähden, joita varten ne on tallennettu;

d) oikeellisia ja tarvittaessa ajan tasalla pidettäviä;

e) sellaisessa muodossa säilytettäviä, ettei tiedon kohdetta voida yksilöidä kauemmin kuin on tarpeen siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot on tallennettu.

2. Henkilötietoja, joista käyvät ilmi rotu, poliittiset mielipiteet tai uskonnollinen tai muu vakaumus, taikka terveyttä tai sukupuolielämää koskevia henkilötietoja ei saa käsitellä automaattisesti, ellei kansallinen lainsäädäntö takaa niille riittävää turvaa. Sama koskee henkilötietoja, jotka liittyvät rikosoikeudellisiin tuomioihin.

3. On ryhdyttävä asianmukaisiin turvatoimiin automaattisesti käsiteltäviin tiedostoihin talletettujen henkilötietojen suojaamiseksi luvattomalta hävittämiseltä ja tahattomalta katoamiselta sekä luvattomalta käytöltä, muuttamiselta ja levittämiseltä.

4. Kenen tahansa on voitava

a) todeta automaattisesti käsiteltävän henkilörekisterin olemassaolo, sen päätarkoitukset sekä rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja kotipaikka tai pääasiallinen toimipaikka;

b) saada kohtuullisin väliajoin ja ilman kohtuuttomia viivytyksiä tai kustannuksia vahvistus siitä, onko häntä koskevia henkilö-

1. Personal data undergoing automatic processing shall be:

a) obtained and processed fairly and lawfully;

b) stored for specified and legitimate purposes and not used in a way incompatible with those purposes;

c) adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they are stored;

d) accurate and, where necessary, kept up to date;

e) preserved in a form which permits identification of the data subjects for no longer than is required for the purpose for which those data are stored.

2. Personal data revealing racial origin, political opinions or religious or other beliefs, as well as personal data concerning health or sexual life, may not be processed automatically unless domestic law provides appropriate safeguards. The same shall apply to personal data relating to criminal convictions.

3. Appropriate security measures shall be taken for the protection of personal data stored in automated data files against unauthorized destruction or accidental loss as well as against unauthorized access, alteration or dissemination.

4. Any person shall be enabled:

a) to establish the existence of an automated personal data file, its main purposes, as well as the identity and habitual residence or principal place of business of the controller of the file;

b) to obtain at reasonable intervals and without excessive delay or expense, confirmation of whether personal data relating to

tietoja tallennettu automaattisesti käsiteltävään rekisteriin, sekä saada tällaiset tiedot ymmärrettävässä muodossa;

c) saada nämä tiedot tarvittaessa oikaistuksi tai poistetuiksi, jos niitä on käsitelty sellaisten kansallisen lain säädösten vastaisesti, joilla toteutetaan tämän liitteen 1 ja 2 kohdassa esitettyjä peruseriaatteita;

d) käyttää jotakin oikeussuojakeinoa, jos tämän periaatteen (b) ja (c) kohdassa tarkoitettua tiedonsaamista, oikaisua tai poistamista koskevaa pyyntöä ei noudateta.

5.1. Tämän liitteen 1, 2 ja 4 kohdan määräyksiin ei sallita poikkeuksia, paitsi seuraavassa kohdassa määritellyissä rajoissa.

5.2. Poikkeaminen tämän liitteen 1, 2 ja 4 kohdan määräyksistä on sallittu silloin, kun poikkeamisesta on säädetty kyseisen osapuolen laissa ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa

a) valtion turvallisuuden, yleisen turvallisuuden tai valtion rahatalouden etujen suojaamiseksi tai rikosten ehkäisemiseksi;

b) rekisteröidyn tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

5.3. Tämän liitteen 4 kohdan (b) ja (d) ala kohdassa lueteltujen oikeuksien käytön rajoituksista voidaan säätää lailla niiden automaattisesti käsiteltävien henkilörekisterien osalta, joita käytetään tilastollisiin tai tieteellisen tutkimuksen tarkoituksiin, jos tästä ei ilmeisesti aiheudu rekisteröityjen tietosuojan loukkaamisen vaaraa.

6. Osapuolet sitoutuvat ottamaan käyttöön asianmukaiset rangaistukset ja oikeussuojakeinot, joita sovelletaan sellaisten kansallisen lain säädösten rikkomiseen, joilla toteutetaan tässä liitteessä esitettyjä tietosuojan peruseriaatteita.

7. Tämän liitteen määräysten ei tulkita rajoittavan tai muulla tavoin vaikuttavan osapuolen mahdollisuuteen myöntää rekisteröidyille laajempi suoja kuin tässä liitteessä on määrätty.

him are stored in the automated data file as well as communication to him of such data in an intelligible form;

c) to obtain, as the case may be, rectification or erasure of such data if they have been processed contrary to the provisions of domestic law giving effect to the basic principles set out in principles 1 and 2 of this Annex;

d) to have a remedy if a request for, as the case may be, communication, rectification or erasure as referred to at paragraphs b) and c) of this principle is not complied with.

5.1. No exception to the provisions under principles 1, 2 and 4 of this Annex shall be allowed except within the limits defined in the following principle.

5.2. Derogation from the provisions under principles 1, 2 and 4 of this Annex shall be allowed when such derogation is provided for by the law of the Contracting Party and constitutes a necessary measure in a democratic society in the interest of:

a) protecting State security, public safety, the monetary interest of the State or the suppression of criminal offences;

b) protecting the data subject or the rights and freedoms of others.

5.3. Restrictions on the exercise of the rights specified in principle 4, paragraphs (b), and (d) of this Annex may be provided by law with respect to automated personal data files used for statistics or for scientific research purposes where there is obviously no risk of an infringement of the data subjects.

6. Each Contracting Party undertakes to establish appropriate sanctions and remedies for violations of provisions of domestic law giving effect to the basic principles set out in this Annex.

7. None of the provisions of this Annex shall be interpreted as limiting or otherwise affecting the possibility for a Contracting Party to grant data subjects with a wider measure of protection than that stipulated in this Annex.